

Eestikeelne väljaanne

Teave ja teatised

57. aastakäik

4. veebruar 2014

<u>Teatis nr</u>	Sisukord	Lehekül
II <i>Teatised</i>		
EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDE, ORGANITE JA ASUTUSTE TEATISED		
Euroopa Komisjon		
2014/C 32/01	Teatatud koondumise aktsepteering (Toimik COMP/M.7111 – Mitsui/ArcelorMittal Gonvarri Brasil Produtos Siderúrgicos/M Steel Comércio de Produtos Siderúrgicos) ⁽¹⁾	1
2014/C 32/02	Teatatud koondumise aktsepteering (Toimik COMP/M.7112 – Sigma Alimentos/Campofrio) ⁽¹⁾	1
IV <i>Teave</i>		
TEAVE EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDELT, ORGANITELT JA ASUTUSTELT		
Nõukogu		
2014/C 32/03	Nõukogu järeldused spordi panuse kohta ELi majandusse ning eeskätt noorte töötuse vastasesse võitluse ja sotsiaalsesse kaasatusse	2

<u>Teatis nr</u>	Sisukord (jätkub)	Lehekülj
2014/C 32/04	Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate järeldused meediavabaduse ja meedia mitmekesisuse kohta digitaalses keskkonnas	6
Euroopa Komisjon		
2014/C 32/05	Euroopa Keskpanga poolt peamistel refinantseerimistoimingutel rakendatav intressimäär: 0,25 % 1. veebruar 2014 – Euro vahetuskurs	8
Euroopa Andmekaitseinspektor		
2014/C 32/06	Euroopa andmekaitseinspektori arvamuse kokkuvõte, mis käsitleb ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv finantsüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise vältimise kohta ning ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus raha ülekandmisel edastatava maksjaga seotud teabe kohta	9
2014/C 32/07	Euroopa andmekaitseinspektori arvamuse kokkuvõte, milles käsitletakse ettepanekut võtta vastu nõukogu otsus Euroopa Liidu ja Venemaa Föderatsiooni vahelise narkootikumide lähteaineid käsitleva lepingu sõlmimise kohta	13
2014/C 32/08	Euroopa andmekaitseinspektori arvamuse kokkuvõte, milles käsitletakse komisjoni teatist Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Õiguskaitsekoostöö tugevdamine ELis: Euroopa teabevahetusmudel (EIXM)”	15
2014/C 32/09	Euroopa andmekaitseinspektori arvamuse kokkuvõte komisjoni muudetud ettepaneku kohta võtta vastu direktiiv, mis käsitleb inimtervishoius kasutatavate ravimite hinnakujundust reguleerivate meetmete läbipaistvust ja nende hõlmamist riiklike tervisekindlustussüsteemidega	17
2014/C 32/10	Euroopa andmekaitseinspektori arvamuse kokkuvõte, milles käsitletakse Euroopa Komisjoni ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ühisteatist „Euroopa Liidu küberjulgeoleku strateegia: avatud, ohutu ja turvaline küberruum” ning komisjoni direktiivi ettepanekut meetmete kohta, millega tagada võrgu- ja infoturbe ühtlaselt kõrge tase kogu Euroopa Liidus	19
2014/C 32/11	Euroopa andmekaitseinspektori arvamuse kokkuvõte, mis käsitleb ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv kaubamärke käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (uuesti sõnastatud) ning ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 207/2009 ühenduse kaubamärgi kohta	23

II

(Teatised)

EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDE, ORGANITE JA ASUTUSTE TEATISED

EUROOPA KOMISJON

Teatatud koondumise aktsepteering**(Toimik COMP/M.7111 – Mitsui/ArcelorMittal Gonvarri Brasil Produtos Siderúrgicos/M Steel Comércio de Produtos Siderúrgicos)****(EMPs kohaldatav tekst)**

(2014/C 32/01)

29. jaanuaril 2014 otsustas komisjon loobuda vastuväidete esitamisest eespool nimetatud teatatud koondumise kohta ning kuulutada koondumine ühisturuga kokkusobivaks. Otsuse aluseks on nõukogu määruse (EÜ) nr 139/2004 artikli 6 lõike 1 punkt b. Otsuse täielik tekst on kättesaadav ainult inglise keeles ning see avaldatakse pärast seda, kui sellest on kustutatud võimalikud ärisaladused. Otsus on kättesaadav:

- Euroopa konkurentsialasel veebisaidil (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Veebisaidil pakutakse mitut võimalust otsida konkreetset ühinemisotsust, sealhulgas ettevõtja nime, juhtumi numbri, kuupäeva ja tegevusalade registri kaudu;
- elektroonilises vormis EUR-Lex veebisaidil (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>) dokumendinumbriga 32014M7111 all. EUR-Lex pakub *on-line* juurdepääsu Euroopa õigusele.

Teatatud koondumise aktsepteering**(Toimik COMP/M.7112 – Sigma Alimentos/Campofrio)****(EMPs kohaldatav tekst)**

(2014/C 32/02)

29. jaanuaril 2014 otsustas komisjon loobuda vastuväidete esitamisest eespool nimetatud teatatud koondumise kohta ning kuulutada koondumine ühisturuga kokkusobivaks. Otsuse aluseks on nõukogu määruse (EÜ) nr 139/2004 artikli 6 lõike 1 punkt b. Otsuse täielik tekst on kättesaadav ainult inglise keeles ning see avaldatakse pärast seda, kui sellest on kustutatud võimalikud ärisaladused. Otsus on kättesaadav:

- Euroopa konkurentsialasel veebisaidil (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Veebisaidil pakutakse mitut võimalust otsida konkreetset ühinemisotsust, sealhulgas ettevõtja nime, juhtumi numbri, kuupäeva ja tegevusalade registri kaudu;
- elektroonilises vormis EUR-Lex veebisaidil (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>) dokumendinumbriga 32014M7112 all. EUR-Lex pakub *on-line* juurdepääsu Euroopa õigusele.

IV

(Teave)

TEAVE EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDELT, ORGANITELT JA ASUTUSTELT

NÕUKOGU

Nõukogu järeldused spordi panuse kohta ELi majandusse ning eeskätt noorte töötuse vastasesse võitlusesse ja sotsiaalsesse kaasatusse

(2014/C 32/03)

NÕUKOGU JA NÕUKOGUS KOKKU TULNUD LIIKMESRIIKIDE VALIT-SUSTE ESINDAJAD,

süvenev lõhe teatavate tööandjate poolt otsitavate oskuste ja paljudel potentsiaalsetel töötajatel olevate oskuste vahel.

I. OLLES TEADLIKUD EUROOPAS VALITSEVA NOORTE TÖÖTUSE PROBLEEMI TÕSIDUSEST JA NOORTE TÖÖTUSE TAGAJÄRGE-DEST:

1. Noorte töötus on jätkuvalt ELi ja selle liikmesriikide üks peamisi probleeme. Noorte töötuse määr oli 2013. aasta augustis 28-liikmelises ELis 23,3 %, ⁽¹⁾ kusjuures liikmesriikide vahel ja sama liikmesriigi piirkondade vahel esines suuri erinevusi ⁽²⁾.
2. Majanduskriisi negatiivne mõju noortele on olnud ebaproportsionaalselt suur. Kõikides ELi liikmesriikides on noorte töötuse määr üldjuhul palju kõrgem kui muude vanuserühmade puhul. 2012. aasta lõpus oli noorte töötuse määr 2,6 korda suurem kui üldine töötuse määr ⁽³⁾.
3. Nendel arengusuundumustel on tõsised tagajärjed mitte ainult asjaomastele isikutele, vaid ka ühiskonnale ja majandusele laiemalt. Pikaajaline töötus võib süvendada marginaalseerumist, mis toob kaasa vaesuse ja suurendab sotsiaalse tõrjutuse ohtu. Samuti on tõsiselt ohustatud kogukonnad, kuna tööturul mitteosalemise tulemusena võivad mõned noored loobuda kodanikuühiskonnas osalemisest, mis võib sotsiaalset killustatust veelgi süvendada.
4. Üks tähtsamaid raskusi, millega noored kriisi tagajärjel Euroopas silmitsi seisavad, on töökohtade ja töökogemuse nappusest tingitud probleem. Raskuseks on ka

II. TULETADES MEELDE, ET EUROOPA ÜLEMKOGU:

5. On tunnistanud, et noorte töötuse vastu võitlemine on eriline ja viivitamatu eesmärk, ning on rõhutanud, kuivõrd oluline on osutada vajalikku tähelepanu nende haavatavate noorte elanikkonnarühmade tööturul osalemisele, kes seisavad silmitsi spetsiifiliste väljakutsetega ⁽⁴⁾.

III. RÕHUTAVAD SPORDI VÕIMALUSI NENDE VÄLJAKUTSETEGA TEGELEMISEKS:

6. Spordiga tegelemisel omandavad noored konkreetseid isiklikke ja kutsealaseid oskusi ja pädevusi, mis suurendavad tööalast konkurentsivõimet. Need oskused ja pädevused hõlmavad õppima õppimist, sotsiaalseid ja kodanikupädevusi, juhtimisoskusi, suhtlemist, meeskonnatööd, distsipliini, loovust, ettevõtlikkust. Samuti annab sport kutsealaseid teadmisi ja oskusi sellistes valdkondades nagu turustamine, juhtimine, avalik ohutus ja turvalisus. Kõik need oskused ja pädevused toetavad aktiivselt noorte osalemist, arengut ja edasiminekut hariduses, koolituses ja tööhõives viisil, mis on tööturu seisukohalt asjakohane ja rakendatav ning tööandjate poolt väärtustatav ja soovitatav.
7. Traditsiooniliselt põhineb Euroopas sporditegevuse korraldamine, haldamine ja rakendamine vabatahtlikul tööel. Vastavalt 2011. aasta Eurobaromeetri uuringule ⁽⁵⁾ tegutseb ligi veerand vabatahtlikku tööd tegevatest inimestest (24 %) spordi valdkonnas. Spordi valdkonna

⁽¹⁾ Noorte töötuse määr on mõnes liikmesriigis enam kui 50 % ja mõnes piirkonnas enam kui 70 %, samas kui üksikutes piirkondades on see isegi alla 5 %.

⁽²⁾ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_PUBLIC/3-30082013-AP/EN/3-30082013-AP-EN.PDF

⁽³⁾ Vt joonealust märkust 2.

⁽⁴⁾ Euroopa Ülemkogu järeldused (27.–28. juuni 2013), EUCO 104/2/13 REV 2.

⁽⁵⁾ Eurobaromeetri eriuuring vabatahtliku töö ja põlvkondadevahelise solidaarsuse kohta, oktoober 2011.

vabatahtlikul töö, mida tehakse peamiselt rohujuure tasandil ja klubides, on tähtis sotsiaalne, majanduslik ja demokraatlik väärtus.

8. Sport paelub väga suurt hulka inimesi ning spordil puuduvad kultuurilised ja sotsiaalmajanduslikud piirid. Sport on oma olemuselt rahvusvaheline ning meelitab ligi palju erinevaid inimesi. Sellest tulenevalt on sport suurepärane vahend vähemusse kuuluvate ja marginaliseerunud elanikkonnarühmade integreerimiseks. Sport tekitab positiivseid emotsioone ning võib märkimisväärselt panustada kokkukuuluvustunde tekkimisse, mis aitab kogukondades saavutada stabiilsust, ühtekuuluvust ja rahu.
9. Spordisektoril, sealhulgas spordi valdkonna vabatahtlikul tegevusel, on riigi majanduses mõõdetav ja märkimisväärne majanduslik ning sotsiaalne väärtus. Üha rohkem leiab tõestust, et sport annab suure panuse Euroopa majandusse ning on majanduskasvu ja tööhõive oluline edendaja, tagades samas sotsiaalse ühtekuuluvuse ja heaolu ning andes seega selge panuse strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamisse⁽⁶⁾.
10. Vastavalt hiljutisele kogu ELi hõlmanud uuringule majanduskasvu ja tööhõive kohta ELis⁽⁷⁾ on spordiga seotud lisandväärtuse osakaal ELis 1,76 %⁽⁸⁾. Spordiga seotud tööhõive osakaal ELis on 2,12 %. Kui mitmekordistavad mõjud arvesse võtta, ulatub spordi osakaal isegi kuni 2,98 % kogu üldisest lisandväärtusest ELis. Kõnealuse uuringu kohaselt on spordi osakaal Euroopa lisandväärtuses seega võrreldav põllumajanduse, metsanduse ja kalanduse sektori osakaaludega kokku, kusjuures iga kuuekümnes ELis toodetud ja teenitud euro on seotud spordiga.
11. Sport on vastupidav majandussektor. Spordis osalemine määr jääb majandustsükli eri etappides üsna stabiilseks. Spordi struktuuri moodustab spordiorganisatsioonide korraldatavate spordiürituste ja -tegevuste süsteem, mis ulatub rohujuure tasandi üritustest tipptaseme üritusteni. Need üritused on jätkuvalt populaarsed eeskätt noorte seas, isegi kui majandustingimused on rasked. Ehkki kõikuvad majandustingimused võivad spordiüritusi mõjutada, jääb spordiürituste ja -tegevuste raamistik stabiilseks.
12. Spordil on töökohtade loomise ja kohaliku majanduse arengu toetamise potentsiaal, mis avaldub spordiraja-

tiste ehitamises ja hooldamises, spordiürituste korraldamises, spordikaupade ja -teenuste tööstusharude tegevuses turul ning seonduvas tegevuses muudes sektorites. Juhul kui (kohaliku tasandi) spordiürituste ja -tegevustega seotud taristu on hoolikalt kavandatud ja mitmetoostarbeline ning omab selget visiooni tulevaste funktsioonide kohta, võib see aidata majandust stabiliseerida ja elavdada.

13. Spordil on ülekanduv mõju ka muudele sektoritele. Spordiüritustel ja meistrivõistlustel on üldiselt positiivne mõju sellistele sektoritele nagu turism, kultuur, transport, meedia, avalik taristu jne. Samuti suudavad need inimesi kokku viia ning luua ühtekuuluvustunde ja panna inimesi ühiselt kordaminekute üle rõõmustama. Seega võib sport olulisel määral aidata tõhustada ELi jõupingutusi praegustest majandusraskustest ülesäämiseks.

IV. TÕSTAVAD ESILE JÄRGMISED PÕHILISED POLIITILISED SÕNUMID:

14. Kuna spordisektor on majanduse seisukohast tähtis ja annab noortele – sealhulgas nendele noortele, kes on eriti haavatavad ja ebasoodsas olukorras – võimaluse omandada kasulikke oskusi ja teadmisi, võib sport mängida tähtsat rolli noorte töötuse pakilise probleemi lahendamises ja aidata kaasa majanduse elavnemisele. Eespool nimetatud väljakutsetega tegelemiseks on vaja mitmesuguseid meetmeid, millesse kaasatakse eri sidusrühmad.
15. Osalemine vabatahtlikus tegevuses ei asenda küll tasutatud tööd, kuid võib siiski anda kodanikele uusi oskusi, mõjutades seega positiivselt nende tööalast konkurentsivõimet ja tugevdades nende ühiskonda kuuluvuse tunnet. Noorte osalemine spordis eeskätt rohujuure tasandil kas sportlasena, abijõuna või korraldajana arendab tähtsaid individuaalseid oskusi ja pädevusi. Vabatahtlik tegevus spordis kui mitteformaalse ja informaalse õppimise viis aitab noortel omandada formaalharidust täiendavaid oskusi ja pädevusi.
16. Sport loob keskkonna, milles noored saavad neid oskusi lihvida, ning seega paraneb noorte tööalane konkurentsivõime ja tulevane tööviljakus ajal, mil tööturu tingimused on väga rasked, töövõimalusi on vähe ja tööoskuste arendamise võimalused on piiratud.
17. Osalemine spordis eeskätt rohujuure tasandil võimaldab noortel suunata oma energiat, lootusi ja loomuoast entusiasmi viisil, mis on konstruktiivne ja aitab edendada nende kogukondade elu. Osalemine spordis aitab toime tulla liikmesriikides muret tekitavate probleemidega, nagu sotsiaalne killustatus ja eelarvamused teatavate elanikkonnarühmade suhtes, seades noortele,

⁽⁶⁾ Komisjoni uuring spordi mõjust majanduskasvule ja tööhõivele ELis (2012).

⁽⁷⁾ Euroopa Komisjoni tellitud uuring spordi mõjust majanduskasvule ja tööhõivele ELis, SportsEconAustria juhitud konsortsium; lõpparuanne; november 2012.

⁽⁸⁾ Vastavalt spordi Vilniuse definitsioonile; lai definitsioon: kõik tegevused, mille jaoks sporti on vaja sisendina, lisaks kõik tegevused, mis on sisendiks spordile, ning spordi statistiline definitsioon, nagu see on määratletud NACE klassifikaatoris 92.6 Rev.1.1.

eeskätt ilma tasustatud töökohata või vastava hariduse või koolitusega noortele positiivsed, konstruktiivsed ja kogukonnakesksed sihid.

18. Avaliku sektori rahast tehtavad väiksemahulised investeeringud kohalikesse spordirajatistesse ja kogukondade spordiklubide toetamine võib tuua märkimisväärset kasu tugevamate, turvalisemate ja sidusamate kogukondade näol.
19. Riigisiseste ja rahvusvaheliste spordiürituste korraldamisel osalemine ning kas kohaliku või riikliku sporditaristu arendamisse ja hooldamisse kaasatus võivad olla tähtsateks teguriteks uute töökohtade loomisel eeskätt noortele.

V. VASTUSENA PÕHILISTELE POLIITILISTELE SÕNUMITELE KUTSUVAD LIIKMESRIIKE ÜLES ASJAKOHASELT SUBSIDIAARSUSE PÕHIMÕTET ARVESTADES:

20. Vahetama häid kogemusi ja tavasid järgmistel teemadel:

- kuidas parandada noorte osalemist spordis ja ühiskonnas kohalikul tasandil eeskätt siis, kui noored lahkuvad formaalhariduse struktuuridest;
- kuidas vabatahtlik kaasatus spordiklubide ja -organisatsioonide töösse võib edendada nn pehmeid oskusi ja pädevusi;
- kuidas kaasatus sporditegevusse võib edendada turvalisemaid ja sidusamaid kogukondi;
- spordiorganisatsioonides õpipoisiõppe ja praktika korraldamine, mis motiveerib noori ning hõlbustab riigisisest ja piiriülest juurdepääsu tööturule.

21. Edendada poliitilisi meetmeid, mille eesmärk on arendada spordi abil tööks vajalikke oskusi. Sellega seoses toetama vabatahtlikke organisatsioone ja/või spordiklubisid, samuti sporditegevusi ja/või -üritusi rohujuure ja/või professionaalsel tasemel.

22. Uurima võimalusi, kuidas parandada tulevaste kutseliste ja vabatahtlike sporditöötajate haridusteel ja edendada õppimist töö käigus, eesmärgiga arendada riiklikes kvalifikatsiooniraamistikutes arvesse võetavaid oskusi. Nendele oskustele võiks viidata Euroopa kvalifikatsiooniraamistikus, et parandada rahvusvahelist läbipaistvust ja asjaomaste noorte liikuvust. Samuti tuleks uurida võima-

lusi spordis informaalset ja mitteformaalset õppimist teel omandatud oskuste arvessevõtmiseks.

23. Soodustama strateegilisi investeeringuid sporti, kasutades vajaduse korral võimalusi, mida pakuvad ELi rahastamisvahendid, sealhulgas ELi struktuurifondid (eeskätt Euroopa Sotsiaalfond ja Euroopa Regionaalarengu Fond) ning ELi finantsvahendid, nagu Euroopa Investeeringuspannga poolne rahastamine.
24. Edendada riigiasutustevahelist tulemuslikku koostööd valdkondades, mis tegelevad sotsiaalküsimuste, noorte, tööhõive ja majandusküsimustega, eesmärgiga tagada parem teadlikkus spordi sotsiaalsest ja majanduslikust rollist.

VI. KUTSUVAD LIIKMESRIIKE JA KOMISJONI ÜLES NENDE VASTAVATE PÄDEVUSTE PIRES JA ASJAKOHASELT SUBSIDIAARSUSE PÕHIMÕTET ARVESTADES:

25. Edendada haridus-, koolitus-, noorsootöö- ja tööhõive-ekspertide valdkonnaülest kaasamist eesmärgiga uurida oskuste ja pädevuste arendamist.
26. Kasutama täielikult ära programmi Erasmus+, mis pakub võimalusi isiklike ja kutsealaste oskuste ja pädevuste arendamiseks.
27. Uurima võimalusi, kuidas sporti saab sotsiaalse kaasatuse ja noorte tööhõive edendamiseks rahastada struktuurifondidest (eeskätt Euroopa Sotsiaalfondist ja Euroopa Regionaalarengu Fondist) või muudest ELi rahastamismehhanismidest (nagu Euroopa Investeeringuspannga poolne rahastamine); eeskätt peetakse siinkohal silmas linnades avalikuks kasutuseks mõeldud väiksemahulise sporditaristu arendamist ja vajaduse korral hooldamist, pöörates erilist tähelepanu sotsiaalselt ebasoodsas olukorras olevatele aladele. Selline väiksemahuline taristu saab aidata saavutada mitmesuguseid sotsiaalseid eesmärgi, nagu töökohtade loomine, sotsiaalne kaasatus ja tervise parandamine.
28. Toetama dialoogi ja ühiseid algatusi peamiste sidusrühmadega, eeskätt spordiorganisatsioonidega, spordikaukude tööstusharudega ja noorteorganisatsioonidega, et edasi arendada soodsat keskkonda, mis veenaks noori spordisektoris osalema.
29. Analüüsima, kuidas tulevikus ELi tasandil spordi valdkonnas tehtava töö kontekstis saaks kõige tulemuslikumalt tegeleda spordi panusega noorte oskuste arendamisse ja sotsiaalselt kaasavate kogukondade säilitamiseks ajal, mil noorte töötuse määr on kõrge.

VII. VASTUSENA PÕHILISTELE POLIITILISTELE SÕNUMITELE KUTSUVAID KOMISJONI ÜLES:

30. Korraldama kõrgetasemelise valdkonnaülese seminari, millel käsitletakse spordi panust töökohtade loomisse ja töötuse, eeskätt noorte töötuse vastasesse võitlusse ELis.

 31. Ekspertide tasandil praegu toimuvast ELi koostööst lähtuvalt koostama uuringu spordi panusest noorte tööalasesse konkurentsivõimesse strateegia „Euroopa 2020” kontekstis.
-

Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate järeldused meediavabaduse ja meedia mitmekesisuse kohta digitaalses keskkonnas

(2014/C 32/04)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU JA NÕUKOGUS KOKKU TULNUD LIIKMESRIIKIDE VALITSUSTE ESINDAJAD,

MÄRKIDES, ET:

1. meediavabadus ja mitmekesisus on Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud põhiväärtused. Need on demokraatia olulised tugisambad, kuna meedial on oluline osa läbipaistvuse ja vastutuse tagamisel ning see mõjutab avalikku arvamust ja kodanike osalemist otsustusprotsessis ning kodanike panustamist sellesse protsessi;
2. viimastel aastatel on Euroopa Liidus meediavabaduse ja mitmekesisusega seoses täheldatud mitmeid probleeme. Need probleemid on tulnud esile kohtuvaidluste, ametlike järelepärimiste, Euroopa Parlamendi ja valitsusväliste organisatsioonide raportite ning samuti liikmesriikide parlamentides ja Euroopa Parlamendis toimuvate arutelude kaudu;
3. meediaomandi ja rahastamisallikate läbipaistvus on olulise tähtsusega meediavabaduse ja mitmekesisuse tagamiseks;
4. ajakirjanike kaitsmine lubamatu mõjutamise eest on kesksel kohal meediavabaduse tagamisel, mis muutub olulisemaks majanduskriisi ja meediasektori ümberkujundamise ajal;
5. ajakirjanike allikate piisava kaitse tagamine on meediavabaduse võtmelement;
6. audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv, mis on ELi regulaatiivne raamistik audiovisuaalmeedia teenuste vallas, aitab kaasa meediavabaduse ja mitmekesisuse edendamisele. Selle raamistiku jõustamisel on oluline osa audiovisuaalsektori reguleerivatel pädevatel asutustel liikmesriikides;
7. komisjon on rahastanud mitmeid uuringuid, aruandeid, projekte ja koordineerivaid meetmeid meediavabaduse ja mitmekesisuse valdkonnas;
8. Euroopa Nõukogu teeb meediavabaduse ja mitmekesisuse vallas väga tähtsat tööd. Selles kontekstis on 2007. aastal Euroopa Nõukogu ja Euroopa Liidu vahel sõlmitud vastastikuse mõistmise memorandumis sõna- ja teabevabadus nende organisatsioonide jagatud prioriteetide ja koostöö põhivaldkondade hulgas;
9. internet hõlbustab teabe hankimist ja pakub kodanikele uusi võimalusi ühiskonnas osalemiseks, aruteludeks ja arva-

muste kujundamiseks. Samal ajal, kui see aitab kaasa sõnavabaduse saavutamisele ning edendab arvamuste mitmekesisust, tekivad uued probleemid seoses sellega, kuidas inimesed teavet hangivad ja seda hindavad. Erilist tähelepanu tuleks pöörata võimalikele negatiivsetele mõjudele, mis tulenevad nii ülemäärasest koondumisest meediasektoris kui ka sisule juurdepääsu kontrollijate rolli tugevdamisest;

10. kuna internet on üleilmne, ei ole võimalik neid teemasid käsitleda geograafiliselt kindlaks määratud piirides,

LEPIVAD KOKKU, ET:

11. meedia suur sõltumatus ja mitmekesisus ei ole oluline mitte üksnes demokraatia seisukohast, vaid toetab ka majanduskasvu ning selle jätkusuutlikkust;
12. Euroopa Nõukogul on oluline osa meediavabaduse ja mitmekesisuse standardite kindlaksmääramisel ning koostööd Euroopa Nõukoguga tuleks jätkata ja süvendada;
13. teave konkreetse meediakanali omanike kohta ning teiste üksuste ja isikute kohta, kes sellest omandist kasu saavad, peab olema kodanikele kergesti kättesaadav, et nad saaksid pakutavat teavet teadlikult hinnata. Selles kontekstis on tähtis osa meediaoskusel;
14. audiovisuaalsektori reguleerivate asutuste ja teiste asjaomaste pädevate asutuste vaheline koostöö ja parimate tavade vahetus aitab kaasa ELi ühtse turu toimimisele ning avatud ja mitmekesise meediamaastiku tagamisele;
15. laialdase meediavabaduse ja mitmekesisuse saavutamine on ELile väga oluline, et tagada usaldusväärus läbirääkimistel ühinevate riikidega ja rahvusvahelisel areenil,

TERVITAVAD:

16. komisjoni rohelist raamatut „Valmistumine audiovisuaalmaailma täielikuks ühtesulandumiseks”⁽¹⁾,

VÕTAVAD TEADMISEKS:

17. meediavabaduse ja mitmekesisuse kõrgetasemelise tööühma sõltumatu aruande⁽²⁾ ja meedia tulevikuperspektiivide foorumi sõltumatu aruande⁽³⁾,

⁽¹⁾ Dok 8934/13 – COM(2013) 231 final.

⁽²⁾ <http://ec.europa.eu/digital-agenda/sites/digital-agenda/files/HLG%20Final%20Report.pdf>

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/information_society/media_taskforce/doc/pluralism/forum/report.pdf

KUTSUVAD LIIKMESRIIKE ÜLES:

18. tagama audiovisuaalsektorit reguleerivate asutuste sõltumatus;
19. võtma asjakohased meetmed, et saavutada meediaomandi tõeline läbipaistvus;
20. võtma asjakohased meetmed, et tagada ajakirjanike õigus kaitsta oma allikaid ning et kaitsta ajakirjanikke lubamatu mõjutamise eest;
21. võtma riigisisest kontekstist lähtuvalt asjakohased meetmed, et vältida meediaomandi liigse koondumise võimalikke negatiivseid mõjusid,

KUTSUVAD KOMISJONI ÜLES OMA PÄDEVUSE PIIRES:

22. jätkama selliste projektide toetamist, mille eesmärgiks on ajakirjanike ja meedia valdkonnas tegutsejate kaitse parandamine;

23. toetama jätkuvalt ELis meedia mitmekesisust ohustavate tegurite hindamise sõltumatut vaatlusvahendit (*Media Pluralism Monitor*), mida rakendab Firenzes asuv Euroopa Ülikool-Instituut, ja selle vahendi edasist kasutamist liikmesriikide ja kõigi asjaomaste sidusrühmade poolt;
24. pakkuma välja muid kui seadusandlikke meetmeid⁽¹⁾ liikmesriikide audiovisuaalsektorit reguleerivate asutuste vahelise koostöö süvendamiseks ning edendama parimat tava meediaomandi läbipaistvuse vallas;
25. hindama kõnealuste meetmete tõhusust järgmiste sammude kavandamiseks,

KUTSUVAD LIIKMESRIIKE JA KOMISJONI ÜLES OMA VASTAVATE PÄDEVUSTE PIIRES:

26. kaitsma, edendama ja rakendama Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud väärtusi ning tegelema selles kontekstis, täielikus kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega, väljakutsetega meediavabaduse ja mitmekesisuse vallas kogu ELis.

⁽¹⁾ Komisjon ei nõustu sellega, et osutatakse „muudele kui seadusandlikele meetmetele” ning eelistaks avatumat sõnastust.

EUROOPA KOMISJON

Euroopa Keskpanga poolt peamistel refinantseerimistoimingutel rakendatav intressimäär ⁽¹⁾:

0,25 % 1. veebruar 2014

Euro vahetuskurss ⁽²⁾

3. veebruar 2014

(2014/C 32/05)

1 euro =

Valuuta	Kurss	Valuuta	Kurss		
USD	USA dollar	1,3498	CAD	Kanada dollar	1,4950
JPY	Jaapani jeen	137,82	HKD	Hongkongi dollar	10,5609
DKK	Taani kroon	7,4621	NZD	Uus-Meremaa dollar	1,6643
GBP	Inglise nael	0,82590	SGD	Singapuri dollar	1,7341
SEK	Rootsi kroon	8,8318	KRW	Korea vonn	1 463,63
CHF	Šveitsi frank	1,2226	ZAR	Lõuna-Aafrika rand	15,0135
ISK	Islandi kroon		CNY	Hiiina jüaan	8,1798
NOK	Norra kroon	8,4525	HRK	Horvaatia kuna	7,6525
BGN	Bulgaaria leev	1,9558	IDR	Indoneesia ruupia	16 521,49
CZK	Tšehhi kroon	27,527	MYR	Malaisia ringit	4,5519
HUF	Ungari forint	311,76	PHP	Filipiini peeso	61,267
LTL	Leedu litt	3,4528	RUB	Vene rubla	47,4730
PLN	Poola zlott	4,2242	THB	Tai baat	44,806
RON	Rumeenia leu	4,4938	BRL	Brasiilia reaal	3,2478
TRY	Türgi liir	3,0533	MXN	Mehhiko peeso	17,9892
AUD	Austraalia dollar	1,5346	INR	India ruupia	84,3710

⁽¹⁾ Kurss kohaldatud viimastele toimingutele, mis on sooritatud enne osutatud kuupäeva. Muutuva intressimääraga pakkumismenetluse puhul on tegemist marginaalse intressimääraga.

⁽²⁾ Allikas: EKP avaldatud viitekurss.

EUROOPA ANDMEKAITSEINSPEKTOR

Euroopa andmekaitseinspektori arvamuse kokkuvõte, mis käsitleb ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv finantsüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise vältimise kohta ning ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus raha ülekandmisel edastatava maksjaga seotud teabe kohta

(Arvamuse täistekst (inglise, prantsuse ja saksa keeles) on Euroopa andmekaitseinspektori veebilehel <http://www.edps.europa.eu>)

(2014/C 32/06)

1. Sissejuhatus

1.1. Konsulteerimine Euroopa andmekaitseinspektoriga

1. 5. veebruaril 2013 võttis komisjon vastu kaks ettepanekut, millest üks käsitles Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi finantsüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise vältimise kohta ⁽¹⁾ (edaspidi „kavandatav direktiiv”) ning teine Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust raha ülekandmisel edastatava maksjaga seotud teabe kohta ⁽²⁾ (edaspidi „kavandatav määrus”; mõlemad koos edaspidi „ettepanekud”). Ettepanekud saadeti Euroopa andmekaitseinspektorile konsulteerimiseks 12. veebruaril 2013.

2. Euroopa andmekaitseinspektor tunneb heameelt, et komisjon temaga konsulteeris ning et viide kõnealusele konsulteerimisele on lisatud ettepanekute preambulisse.

3. Enne ettepanekute vastuvõtmist anti Euroopa andmekaitseinspektorile võimalus esitada komisjonile mitteametlikke märkusi. Mõnda märkust on arvesse võetud.

1.2. Ettepanekute eesmärgid ja reguleerimisala

4. Üldjoontes tähendab rahapesu kuritegeliku tulu muundamist näivalt seaduslikku päritolu vahenditeks, tavaliselt finantsüsteemi kaudu ⁽³⁾. Selleks varjatakse raha päritolu, muudetakse selle vormi või viiakse rahalised vahendid kohta, kus need jäävad suurema tõenäosusega tähelepanuta. Terrorismi rahastamine tähendab rahaliste vahendite kättesaadavaks tegemist või kogumist ükskõik millisel viisil, otseselt või kaudselt, kavatsusega neid kasutada või teadmisel, et neid kasutatakse terroriaktide toimepanemiseks ⁽⁴⁾.

5. Euroopa Liidu tasandil on alates 1991. aastast kehtestatud õigusakte, mille eesmärk on vältida rahapesu ja terrorismi rahastamist. Neid õigusrikkumisi peetakse ohuks finantssektori terviklikkusele ja stabiilsusele ning üldisemalt ohuks siseturule. Ettepanekute õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 114.

6. Rahapesu vältimiseks kavandatud Euroopa Liidu eeskirjad põhinevad suurel määral rahapesuvastase töökonna ⁽⁵⁾ vastu võetud normidel. Ettepanekute eesmärk on Euroopa Liidus rakendada läbi vaadatud rahvusvahelised rahapesuvastased normid, mille rahapesuvastane töökond kehtestas 2012. aasta veebruaris. Kehtiv direktiiv (nn kolmas rahapesuvastane direktiiv ⁽⁶⁾) on olnud jõus alates 2005. aastast. Sellega on loodud Euroopa raamistik, mis tugineb rahapesuvastase töökonna rahvusvahelistele normidele.

⁽¹⁾ COM(2013) 45 final.

⁽²⁾ COM(2013) 44 final.

⁽³⁾ Vt kavandatava direktiivi artikli 1 lõige 2.

⁽⁴⁾ Vt kavandatava direktiivi artikli 1 lõige 4.

⁽⁵⁾ Rahapesuvastane töökond (FATF) kehtestab ülemaailmsed normid seoses rahapesu, terrorismi rahastamise ja nüüd ka massihävitusrelvade leviku vastu võitlemise meetmetega. Töökond on 36-liikmeline valitsustevaheline organ, mille tegevuses osaleb 180 riiki. Euroopa Komisjon on üks töökonna asutajaliige. 15 Euroopa Liidu liikmesriiki on töökonna iseseisvad liikmed.

⁽⁶⁾ Direktiiv 2005/60/EÜ, 26. oktoober 2005, rahandussüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise vältimise kohta.

7. Kolmandat rahapesuvastast direktiivi kohaldatakse nii finantssektori (krediidiasutused, finantseerimis-asutused) kui ka teatud kutsealade, näiteks juristide, notarite, raamatupidajate, kinnisvaravahendajate, kasiinode ja äriühingute teenuste pakujate suhtes. Samuti hõlmab selle reguleerimisala kõiki kaupade pakkujaid, kui tehakse sularahamakseid suuremas summas kui 15 000 eurot. Kõiki neid isikuid käsitatakse asjaomaste isikutena. Direktiiviga nõutakse nimetatud asjaomastelt isikutelt klientide ja kasusaavate omanike isikusamasuse tuvastamist ja kontrollimist (klientide suhtes nimetatakse seda kliendi suhtes kohaldatavaks nõuetekohaseks hoolsuseks) ning klientide finantstehingute jälgimist. Samuti sisaldab direktiiv kohustust teatada rahapesu või terrorismi rahastamise kahtlusest asjakohastele rahapesu andmebüroodele ning muid kaasnavaid kohustusi. Ühtlasi kehtestatakse direktiiviga täiendavad nõuded ja kaitsemeetmed (näiteks nõue võtta täiendavaid kliendi suhtes kohaldatavaid nõuetekohaseid hoolsusmeetmeid) suurema riskiga olukordades.

8. Kavandatava direktiiviga laiendatakse praeguse raamistiku reguleerimisala ja selle eesmärk on kohustusi tugevdada, näiteks lisades asjaomaste isikute hulka hasartmänguteenuste osutajad ja kaupadega kauplejad alates künnisest summas 7 500 eurot, nõutakse ulatuslikumat teavet kasusaava omaniku kohta, muudetakse rangemaks riikliku taustaga isikutele kehtivad nõuded ning kehtestatakse kõikide riikliku taustaga isikute perekonnaliikmete või lähedaste kaastöötajate kontrollimise nõuded. Rahapesuga seotud eelkuritegude⁽¹⁾ loetelu on laiendatud ja sellesse on lisatud otseste ja kaudsete maksudega seotud maksurikeid.

9. Kavandatava määrusega asendatakse määrus (EÜ) nr 1781/2006 raha ülekandmisel edastatava maksjaga seotud teabe kohta (edaspidi ka „rahaülekannete määrus“), mille eesmärk on parandada maksete jälgitavust. Rahaülekannete määrusega täiendatakse muid rahapesuvastaseid meetmeid, tagades, et raha ülekandva maksja põhiteave on viivitamata kättesaadav õiguskaitseasutustele ja/või prokuratuuridele, mis aitab neil tuvastada, uurida ja vastutusele võtta terroriste ja teisi kurjategijaid ning jälgida terroristide varasid.

4. Järeldused

98. Euroopa andmekaitseinspektor tunnistab rahapesuvastase poliitika tähtsust liikmesriikide majandus- ja rahandusmainele. Ta rõhutab aga, et taotleda tuleb õiguspärasest eesmärgi – saavutada makseallikate, hoiusvatavate rahaliste vahendite ja ülekannete läbipaistvus seoses terrorismi- ja rahapesuvastase võitlusega –, tagades ühtlasi kooskõla andmekaitsemeetmetega.

99. Mõlemas ettepanekus tuleks käsitleda allpool esitatud küsimusi.

— Mõlema ettepaneku sisulisse erisätsesse tuleks lisada sõnaselge viide kohaldatavatele Euroopa Liidu andmekaitse õigusaktidele, osutades eelkõige direktiivile 95/46/EÜ ja riiklikele õigusaktidele, millega rakendatakse direktiivi 95/46/EÜ, ning määrusele (EÜ) nr 45/2001 seoses isikuandmete töötlemisega Euroopa Liidu institutsioonides ja asutustes. Ühtlasi tuleks sättes selgelt märkida, et ettepanekud ei piira kohaldatavaid andmekaitse õigusakte. Põhjenduse 33 viide nõukogu 27. novembri 2008. aasta raamotsusele 2008/977/JSK tuleks kustutada.

— Kavandatavasse direktiivi tuleks lisada pädevate asutuste ja rahapesu andmebüroode määratlus. Määratluse eesmärk on tagada, et pädevaid asutusi ei käsitataks pädevate asutustena raamotsuse 2008/977/JSK artikli 2 punkti h tähenduses.

— Põhjenduses 32 tuleks selgitada, et töötlemise õiguslik alus on asjaomaste isikute, pädevate asutuste ja rahapesu andmebüroode vajadus järgida seadusjärgset kohustust (direktiivi 95/46/EÜ artikli 7 punkt c).

— Tuleks meenutada, et töötlemise ainus eesmärk peab olema rahapesu ja terrorismi rahastamise vältimine ning andmeid ei tohi täiendavalt töödelda sellega sobimatutel eesmärkidel.

⁽¹⁾ Eelkuritegu on mis tahes kuritegu, mille tulu kasutatakse muude kuritegude sooritamiseks: rahapesu eelkuritegu võib olla näiteks pettus, korruptsioon, narkokaubandus või muu raske kuritegu.

- Konkreetne keeld töödelda andmeid äriistel eesmärkidel, mida on praegu nimetatud kavandatava direktiivi põhjenduses 31 ja kavandatava määruse põhjenduses 7, tuleks kehtestada sisulises sättes.
 - Lisada tuleks eraldi põhjendus, milles selgitatakse, et võitlus maksudest kõrvalehoidumise vastu hõlmab üksnes eelkuritegusid.
 - Seoses rahvusvahelise edastamisega tuleks lisada eraldi sisulised sätted isikuandmete edastamise kohta, millega nähakse ette asjakohane õiguslik alus kontsernisestse/makseteenuste pakkujate andmeedastuseks makseteenuste pakkujatele, mis on kooskõlas direktiivi 95/46/EÜ artikli 26 teksti ja tõlgendusega, mida toetab Euroopa andmekaitseasutuste loodud artikli 29 tööühm. Euroopa andmekaitseinspektor soovib uuesti hinnata rahapesu/terrorismi rahastamise vastu võitlemise eesmärgil isikuandmete ja tundliku teabe massilise välisriikidele edastamise nõude proportsionaalsust ning eelistada proportsionaalsemat lähenemisviisi.
 - Seoses karistuste avaldamisega soovib Euroopa andmekaitseinspektor hinnata üldisest avaldamiskohustusest vähem sekkuvaid alternatiivseid võimalusi ning igal juhul täpsustada kavandatavas direktiivis
 - avaldamise eesmärk, kui see kohustus säilitatakse;
 - avaldatavad isikuandmed;
 - asjaolu, et andmesubjekte tuleb enne avaldamist otsusest teavitada ja tagada neile õigus otsus enne avaldamist vaidlustada;
 - asjaolu, et andmesubjektidel on direktiivi 95/46/EÜ artikli 14 alusel õigus esitada õigustatud ja põhjendatud vastuväiteid;
 - elektroonilise avaldamise täiendavad piirangud.
 - Seoses andmete säilitamisega tuleks lisada sisuline säte, millega nähakse ette maksimaalne säilitamisperiood, mida liikmesriigid peavad järgima, koos täiendavate täpsustustega.
100. Seoses kavandatava direktiiviga soovib Euroopa andmekaitseinspektor peale selle allpool esitatut.
- Lisada erisäte, et meenutada põhimõtet, mille kohaselt andmesubjektidele esitatakse nende isikuandmete töötlemise kohta teavet (kooskõlas direktiivi 95/46/EÜ artiklitega 10 ja 11), ning täpsustada, kes vastutab andmesubjektide sellise teavitamise eest.
 - Järgida andmesubjektide õiguste piiramisel proportsionaalsuse põhimõtet ja lisada seepärast erisäte, et täpsustada, mis tingimustel võib andmesubjektide õigusi piirata.
 - Selgelt märkida, kas määratud asutuste ja asjaomaste isikute korraldatav riskianalüüs võib hõlmata isikuandmete töötlemist või mitte. Kui see on lubatud, tuleks kavandatavas direktiivis nõuda vajalike andmekaitsemeetmete võtmist.
 - Lisada täpne loetelu teabest, mida tuleks ja mida ei tohiks kliendi suhtes kohaldatavate nõuetekohaste hooldusmeetmete võtmisel arvestada. Tuleks selgitada, kas sel eesmärgil tuleks koguda tundlikke andmeid direktiivi 95/46/EÜ artikli 8 lõike 1 tähenduses või mitte. Kui see töötlemine osutub vajalikuks, peaksid liikmesriigid tagama, et seda jälgivad ametiasutused ja liikmesriikide õigusega nähakse ette sobivad konkreetsed kaitsemeetmed.
 - Muuta artiklit 21, et selgemalt piiritleda olukorrad, mil risk on nii suur, et see õigustab täiendavate hooldusmeetmete võtmise, ja näha ette väärkasutamist takistavad menetluslikud kaitsemeetmed.
 - Muuta artiklit 42, lisades viite konfidentsiaalsusele, mida peaksid järgima kõik kliendi suhtes kohaldatavate nõuetekohaste hooldusmeetmetega seotud töötajad.
 - Loetleda sisulises sättes isikut tõendavate andmete liigid, mida kogutakse kasusaava omaniku kohta, ka siis, kui tegu ei ole usaldusfondiga.
101. Seoses kavandatava määrusega soovib Euroopa andmekaitseinspektor peale selle allpool esitatut.
- Mitte kasutada viitena isikukoodi ilma konkreetsete piirangute ja/või kaitsemeetmeteta, vaid kasutada selle asemel tehingunumbrit.

- Meenutada direktiivi 95/46/EÜ artikli 6 lõike 1 punktis d sätestatud andmete täpsuse põhimõtte järgimise tähtsust rahapesuvastastes menetlustes.
- Lisada säte, milles täpsustatakse, et „teave peab olema juurdepääsetav ainult määratud isikutele või isikute kategooriatele”.
- Lisada säte, mis käsitleb maksja ja makse saaja isikuandmeid töötlevate töötajate konfidentsiaalsus- ja andmekaitsekohustuste täitmist.
- Selgitada artiklis 15, et ühelgi muul välisel ametiasutusel või isikul, kellel ei ole rahapesu- või terrorismi rahastamise vastase võitlusega seotud huvisid, ei tohiks olla juurdepääsu säilitatavatele andmetele.
- Täiendada artiklit, täpsustades, mis ametiasutusele tuleb teatada määruse rikkumisest, ning nõudes sobivate tehniliste ja korralduslike meetmete võtmiseks andmete kaitsmiseks juhusliku või ebaseadusliku hävitamise, juhusliku kadumise, muutmise või ebaseadusliku avalikustamise eest.

Brüssel, 4. juuli 2013

Euroopa andmekaitseinspektori asetäitja

Giovanni BUTTARELLI

Euroopa andmekaitseinspektori arvamuse kokkuvõte, milles käsitletakse ettepanekut võtta vastu nõukogu otsus Euroopa Liidu ja Venemaa Föderatsiooni vahelise narkootikumide lähteainete käsitleva lepingu sõlmimise kohta

(Arvamuse täistekst (inglise, prantsuse ja saksa keeles) on Euroopa andmekaitseinspektori veebilehel <http://www.edps.europa.eu>)

(2014/C 32/07)

I. Sissejuhatus

I.1. Euroopa andmekaitseinspektoriga konsulteerimise taust

1. 21. jaanuaril 2013 võttis komisjon vastu ettepaneku võtta vastu nõukogu otsus Euroopa Liidu ja Venemaa Föderatsiooni vahelise narkootikumide lähteainete käsitleva lepingu sõlmimise kohta ⁽¹⁾ (edaspidi „ettepanek“). Ettepanek saadeti samal päeval Euroopa andmekaitseinspektorile konsulteerimiseks.

2. Ettepanek sisaldab Euroopa Liidu ja Venemaa Föderatsiooni vahelise narkootikumide lähteainete käsitleva lepingu (edaspidi „leping“) ⁽²⁾ teksti. Lepingu II lisa sisaldab andmekaitsemõistete ja -põhimõtete (edaspidi „andmekaitsepõhimõtted“) loetelu ⁽³⁾.

3. Komisjon oli Euroopa andmekaitseinspektoriga varem konsulteerinud. Käesolevas arvamuses tugineakse sel korral antud nõuannetele ning Euroopa andmekaitseinspektori arvamusele ELi-sisest ja -välist narkootikumide lähteainetega kauplemist käsitlevate määruste muutmise kohta ⁽⁴⁾.

I.2. Lepingu eesmärk

4. Lepingu eesmärk on veelgi tugevdada Euroopa Liidu ja Venemaa Föderatsiooni vahelist koostööd seoses narkootiliste või psühhotroopsete ainete ebaseaduslikuks valmistamiseks kasutatavate ainete (edaspidi „narkootikumide lähteained“) seaduslikust kaubandusest kõrvaletõimendamise tõkestamisega.

5. Leping, mis tugineb 1988. aasta narkootiliste ja psühhotroopsete ainete ebaseadusliku ringluse vastasele Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsioonile ⁽⁵⁾ (edaspidi „1988. aasta konventsioon“), võimaldab kooskõlastada kaubandusjärelevamenetlusi ja lepinguosaliste (Euroopa Liidu ja Venemaa Föderatsiooni) pädevate asutuste antavat vastastikust abi, samuti teha tehnilist ja teaduskoostööd ning moodustada ekspertidest koosneva ühise kontrollrühma.

IV. Järeldused

35. Euroopa andmekaitseinspektor tunneb heameelt lepingus sisalduvate isikuandmete kaitse sätete ning asjaolu üle, et lisas on esitatud andmekaitsepõhimõtted, mida lepinguosalised peavad järgima.

36. Euroopa andmekaitseinspektor soovib lisada sõnaselge viite, et ELi Venemaa ametiasutustele isikuandmete edastamisel ja isikuandmete töötlemisel ELi asutustes kohaldatakse ELi liikmesriikide õigusakte, millega rakendatakse direktiivi 95/46/EÜ. Samuti soovib ta lisada viited Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklitele 7 ja 8.

37. Ühtlasi soovib ta artikli 3 lõikes 2, artikli 4 lõikes 1 ja artikli 5 lõikes 3 täpsustada kõik isikuandmete kategooriad, mida tohib vahetada. Peale selle tuleks lepingusse või II lissasse lisada täiendavad kaitsemeetmed, näiteks lühemad säilitamisajad ja rangemad turvameetmed seoses kahtlaste tehingute andmetega. Lepingus tuleks sõnaselgelt märkida muud põhjused, milleks andmeid võib artikli 5 lõike 3 kohaselt töödelda, ning need peaksid olema kooskõlas andmete edastamise algse otstarbega.

⁽¹⁾ KOM(2013) 4 (lõplik).

⁽²⁾ Ettepaneku lisa.

⁽³⁾ Lepingu II lisa.

⁽⁴⁾ Euroopa andmekaitseinspektori 18. jaanuari 2013. aasta arvamus, milles käsitletakse ettepanekut võtta vastu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 273/2004 narkootikumide lähteainete kohta, ning ettepanekut võtta vastu määrus, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 111/2005, millega kehtestatakse ühenduse ja kolmandate riikide vahelise narkootikumide lähteainetega kauplemise järelevalve eeskirjad, eelkõige punktid 9–10, kättesaadav aadressil http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Consultation/Opinions/2013/13-01-18_Drug_precursors_EN.pdf

⁽⁵⁾ Viinis 19. detsembril 1988. aastal vastu võetud narkootiliste ja psühhotroopsete ainete ebaseadusliku ringluse vastane Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsioon, kättesaadav aadressil http://www.unodc.org/pdf/convention_1988_en.pdf

38. Samuti tunneb Euroopa andmekaitseinspektor heameelt artikli 5 lõikes 2 sisalduva keelu üle säilitada andmeid kauem, kui see on vajalik, kuid ta soovib täpsustada vähemalt maksimaalsed säilitusajad.

39. Euroopa andmekaitseinspektor tunneb heameelt kohustuslike andmekaitsepõhimõtete üle. Ta soovib neid aga täiendada järgmiselt:

- lisada andmeturbesätted ja konkreetsed nõuded seoses tundlike andmete töötlemisega;
- täpsustada lepingu tekstis või lisa menetlused, millega jõustatakse läbipaistvuse põhimõtet ning õigust andmetega tutvuda, neid parandada, kustutada ja sulgeda;
- seoses andmete edasisaatmisega tuleks lisada, et lepinguosaliste pädevad asutused tohivad saata isikuandmeid teistele riiklikele vastuvõtjatele edasi üksnes juhul, kui vastuvõtja tagab piisava kaitse, ning üksnes otstarbel, milleks andmed edastati;
- seoses kaebuste lahendamise põhimõttega tuleks täpsustada, et mõiste „pädevad asutused”, mida ülejäänud lepingus kasutatakse teises kontekstis, viitab siinkohal ametiasutustele, kelle pädevusse kuulub isikuandmete kaitse ja nende töötlemise järelevalve;
- lepingus või vähemalt lepinguosaliste vahelise kirjavahetuses või lepingule lisatud dokumentides tuleks ära märkida olemasolevaid õiguskaitsevahendeid käsitlev praktiline teave ja asjakohased asutused;
- seoses läbipaistvuse ja vahetu juurdepääsu õigusest tehtavate erandite põhimõttega tuleks täpsustada, et juhul kui andmesubjektidele ei saa anda juurdepääsuõigust, tuleks tagada kaudne juurdepääs ELi riiklike andmekaitseasutuste kaudu.

41. Ühtlasi tuleks täpsustada, et lepinguosaliste andmekaitsevaldkonna järelevalveasutused peaksid lepingu rakendamise koos läbi vaatama kas ekspertidest koosneva ühise kontrollrühma raames või eraldi menetlusena. Juhul kui Venemaa asjaomase järelevalveasutuse sõltumatus ei ole piisavalt kindlaks tehtud, tuleks täpsustada, et Venemaa ametiasutuste poolsele lepingu rakendamise järelevalvesse on vaja kaasata ELi riikide andmekaitseasutused. Läbivaatamise tulemuste kohta tuleks esitada aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule, järgides vajaduse korral täielikult konfidentsiaalsusnõuet.

42. Samuti soovib Euroopa andmekaitseinspektor lisada lepingu artiklisse 12 säte, millega võimaldatakse mõlemal lepinguosalisel leping peatada või lõpetada, juhul kui teine lepinguosaline ei järgi oma lepingujärgseid kohustusi, sealhulgas andmekaitsepõhimõtteid.

Brüssel, 23. aprill 2013

Euroopa andmekaitseinspektori asetäitja
Giovanni BUTTARELLI

Euroopa andmekaitseinspektori arvamuse kokkuvõte, milles käsitletakse komisjoni teatist Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Õiguskaitsekoostöö tugevdamine ELis: Euroopa teabevahetuse mudel (EIXM)”

(Arvamuse täistekst (inglise, prantsuse ja saksa keeles) on Euroopa andmekaitseinspektori veebilehel <http://www.edps.europa.eu>)

(2014/C 32/08)

1. Sissejuhatus

1.1. Konsulteerimine Euroopa andmekaitseinspektoriga

1. 7. detsembril 2012 võttis komisjon vastu teatise „Õiguskaitsekoostöö tugevdamine ELis: Euroopa teabevahetuse mudel (EIXM)”⁽¹⁾ (edaspidi „teatis”). Samal päeval võttis komisjon vastu aruande nõukogu 23. juuni 2008. aasta otsuse 2008/615/JSK (piiriülese koostöö tõhustamise kohta, eelkõige seoses terrorismi- ja piiriülese kuritegevuse vastase võitlusega; Prümi otsus) rakendamise kohta⁽²⁾. Kõnealuse aruande kohta ei esitata käesolevas arvamuses eraldi märkusi, vaid seda mainiti konteksti paremaks mõistmiseks.

2. Enne teatise vastuvõtmist anti Euroopa andmekaitseinspektorile võimalus esitada mitteametlikke märkusi. Euroopa andmekaitseinspektor väljendab heameelt selle üle, et mõnda tema mitteametlikku märkust on teatises arvesse võetud.

1.2. Teatise taust ja eesmärgid

3. Stockholmi programmi⁽³⁾ eesmärk on reageerida tulevastele probleemidele ning tugevdada veelgi vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala kodanike huvidele ja vajadustele keskenduvate meetmete abil. Programmiga kehtestatakse ELi justiits- ja siseküsimuste prioriteetid ajavahemikuks 2010–2014 ning määratletakse strateegilised suunised õigusloome ja -tegevuse kavandamiseks vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu⁽⁴⁾ artikliga 68.

4. Eelkõige tunnistatakse Stockholmi programmis, et teabehalduse ja -vahetuse arendamisel ELi sisejulgeoleku valdkonnas on vaja sidusust ja konsolideerimist, ning kutsutakse nõukogu ja komisjoni rakendama ELi sisejulgeoleku teabehaldusstrateegiat, mis hõlmab tugevat andmekaitse korda. Sellega seoses kutsutakse Stockholmi programmis komisjoni üles hindama ka vajadust Euroopa teabevahetuse mudeli (EIXM) järele, tuginedes ELi teabevahetuse valdkonna olemasolevate vahendite hindamisele. See hindamine peaks aitama kindlaks teha, kas need vahendid toimivad nii, nagu kavandatud, ja täidavad teabehaldusstrateegia eesmärgi⁽⁵⁾.

5. Stockholmi programmi järelmeetmena avaldas komisjon 2010. aasta juulis teatise⁽⁶⁾ (edaspidi „2010. aasta teatis”), milles antakse täielik ülevaade ELi tasandil võetud ja rakendatavatest või kavandatavatest meetmetest, millega reguleeritakse isikuandmete kogumist, säilitamist või piiriülest vahetamist õiguskaitse ja rände haldamise eesmärgil.

6. Vastates Stockholmi programmis esitatud üleskutsele ja tuginedes 2010. aasta teatisele, on käesoleva teatise eesmärk esitada ülevaade, kuidas piiriülene teabevahetus ELis tegelikult toimib, ning soovitada võimalikke parandusmeetmeid.

3. Järeldused

37. Euroopa andmekaitseinspektor hindab üldist tähelepanu, mida on andmekaitsele pühendatud teatises, kus rõhutatakse vajadust tagada andmete kõrgetasemeline kvaliteet, turvalisus ja kaitse, ning tuletab meelde, et olenemata teabevahetuskanalite kombinatsioonist või järjestusest tuleb järgida andmekaitse-, andmeturbe- ja -kvaliteedieskirju ning ka eesmärki, milleks asjaomaseid vahendeid tohib kasutada.

⁽¹⁾ COM(2012) 735 (final)

⁽²⁾ COM(2012) 732 (final)

⁽³⁾ Stockholmi programm – avatud ja turvaline Euroopa kodanike teenistuses ja nende kaitsel, nõukogu dokument 5731/10, 3.3.2010.

⁽⁴⁾ Euroopa Liidu toimimise leping, (ELT C 83, 30.3.2010, lk 47).

⁽⁵⁾ Stockholmi programm – avatud ja turvaline Euroopa kodanike teenistuses ja nende kaitsel, nõukogu dokument 5731/10, 3.3.2010, punkt 4.2.2.

⁽⁶⁾ Komisjoni 20. juuli 2010. aasta teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Ülevaade teabehaldusest vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal”, KOM(2010) 385 (lõplik).

38. Ühtlasi Euroopa andmekaitseinspektor

- tunneb heameelt teatises esitatud järelduse üle, et vaja ei ole uusi ELi tasandi õiguskaitseseandmebaase ega uusi ELi teabevahetusvahendeid;
- rõhutab vajadust justiits- ja siseküsimuste valdkonna vahendite ja algatuste täieliku hindamismenetluse järele, mille tulemuseks peaks olema terviklik, integreeritud ja hästi struktureeritud ELi teabe- ja teabevahetushalduse poliitika, ning õhutab komisjoni jätkama muude olemasolevate vahendite hindamist;
- õhutab komisjoni kaaluma i) andmekaitsepõhimõtete tõhusust, võttes arvesse tehnoloogilisi muudatusi, suuremahuliste IT-süsteemide arengusuundi ning selliste andmete üha sagedamat kasutamist, mida algselt ei kogutud kuritegevuse vastu võitlemise otstarbel, ning samuti ii) praeguse mittekahtlustatavate isikute laiaulatusliku süsteemse ennetava jälgimise tõhusust avaliku julgeoleku aspektist ja sellise jälgimise tegelikku kasulikkust kuritegevuse vastu võitlemisel; see peaks aitama kujundada tervikliku, integreeritud ja struktureeritud ELi teabe- ja teabevahetushalduse poliitika kõnealuses valdkonnas;
- rõhutab, et käimasolevad arutelud direktiivi ettepaneku üle ei tohi takistada komisjoni koostamast ülevaadet andmekaitseprobleemidest ja -ohtudest ning kehtiva õigusliku tausta võimalikest täiustustest, ning soovib kasutada neid arutelusid, mis käsitlevad eelkõige kahtlustatavate ja mittekahtlustatavate isikute andmete töötlemise eristamist, et arendada Euroopa teabevahetusmudelit;
- toetab täielikult vajadust vaadata läbi olemasolevad vahendid, et viia need kooskõlla kavandatud direktiiviga, ja õhutab komisjoni võtma täiendavaid meetmeid;
- õhutab komisjoni jätkama olemasolevate vahendite hindamist paralleelselt nende täieliku rakendamisega ja pärast seda;
- soovib, et suunistes, mida nõukogu koostab teabevahetuskanalite valiku kohta, võetaks arvesse otstarbe piiramise ja vastutusaladega seotud tagajärgi;
- õhutab komisjoni selgemalt põhjendama, miks valiti vaikumisi teabevahetuskanaliks SIENAt kasutav Europoli kanal, ning hindama, kas see valik on kooskõlas lõimitud eraelukaitse põhimõttega;
- avaldab rahulolu selle üle, et teatises on meelde tuletatud, et teavet tohib tegelikult vahetada ja kasutada üksnes siis, kui see on õigusaktide alusel lubatud ja kui järgitakse andmekaitse-eeskirju, ning kutsub komisjoni üles töötama välja ühtsete kontaktpunktide ühtlustatud tingimused, millega tagatakse, et kõikides liikmesriikides on ühesugused nõuded, mis kaitsevad üksikisikuid tõhusalt;
- soovib lisada komisjoni ettenähtud kavasse ja liikmesriikide pakutavatesse koolitustesse infoturbe- ja andmekaitsekoolituse.

Brüssel, 29. aprill 2013

Euroopa Andmekaitseinspektor

Peter HUSTINX

Euroopa andmekaitseinspektori arvamuse kokkuvõtte komisjoni muudetud ettepaneku kohta võtta vastu direktiiv, mis käsitleb inimtervishoius kasutatavate ravimite hinnakujundust reguleerivate meetmete läbipaistvust ja nende hõlmamist riiklike tervisekindlustussüsteemidega

(Arvamuse täistekst (inglise, prantsuse ja saksa keeles) on Euroopa andmekaitseinspektori veebilehel <http://www.edps.europa.eu>)

(2014/C 32/09)

1. Sissejuhatus

1.1. Konsulteerimine Euroopa andmekaitseinspektoriga

1. 18. märtsil 2013 võttis komisjon vastu muudetud ettepaneku direktiivi kohta, mis käsitleb inimtervishoius kasutatavate ravimite hinnakujundust reguleerivate meetmete läbipaistvust ja nende hõlmamist riiklike tervisekindlustussüsteemidega ⁽¹⁾ (edaspidi „kavandatud direktiiv“). Nimetatud ettepanek saadeti Euroopa andmekaitseinspektorile konsulteerimiseks 19. märtsil 2013.

2. Euroopa andmekaitseinspektoril on hea meel, et komisjon temaga konsulteeris ning et õigusakti preambulis on lisatud viide käesolevale arvamusele. Euroopa andmekaitseinspektor avaldab aga kahetsust, et komisjon ei konsulteerinud temaga 1. märtsi 2012. aasta esialgse ettepaneku ⁽²⁾ koostamise ajal või vähemalt pärast selle vastuvõtmist.

1.2. Ettepaneku eesmärgid ja reguleerimisala

3. Kavandatud direktiivi seletuskirjas märgib komisjon, et liikmesriigid vastutavad ise oma tervishoiusüsteemi korraldamise ning tervishoiuteenuste ja arstiabi kättesaadavaks muutmise, sealhulgas tervishoiule määratud vahendite jaotamise eest. Selle raames võib iga liikmesriik võtta meetmeid ravimite tarbimise juhtimiseks, hindade reguleerimiseks või riiklikest vahenditest rahastamise tingimuste kehtestamiseks. ELi õigusaktide kohaselt kvaliteedi, ohutuse ja efektiivsuse alusel loa saanud ravimi suhtes võidakse seepärast enne turustamise või riiklikes tervishoiusüsteemides patsientidele kättesaadavaks tegemise lubamist kohaldada liikmesriigi tasandil täiendavaid reguleerivaid nõudeid.

4. Peale selle selgitab komisjon, et direktiiv 89/105/EMÜ ⁽³⁾ võeti vastu selleks, et turuosalistel oleks võimalik kontrollida ravimite hinnakujundust ja hüvitamist reguleerivate riiklike meetmete kokkusobivust kaupade vaba liikumise põhimõttega. Selleks on direktiivis 89/105/EMÜ sätestatud mitu menetlusnõuet eesmärgiga tagada liikmesriikide võetud hinnakujundus- ja hüvitamismeetmete läbipaistvus. Alates direktiivi vastuvõtmisest on turutingimused täielikult muutunud: näiteks on tekkinud geneerilised ravimid, mis on olemasolevate toodete odavamad teisendid, ning on arendatud järjest uuenduslikumaid (ent sageli kulukaid) teaduspõhiseid ravimeid. Samal ajal on avalik-õigusliku sektori pidevalt suurenevad kulutused ravimitele viimastel kümnenditel julgustanud liikmesriike kehtestama ajapikku üha keerukamaid ja uuenduslikumaid hinnakujundus- ja hüvitamissüsteeme.

5. 1. märtsil 2012 võttis komisjon vastu ettepaneku direktiivi kohta, millega tunnistatakse direktiiv 89/105/EMÜ kehtetuks. Komisjon täheldab, et nõukogu farmaatsiatoodete ja meditsiiniseadmete töörühmas peetud läbirääkimised osutusid keeruliseks, sest tegemist on poliitiliselt tundliku temaga.

6. Euroopa Parlament võttis oma seisukoha vastu esimesel lugemisel 6. veebruaril 2013. Täiskogu hääletuse tulemusena ning arvestades liikmesriikide seisukohta nõukogus, otsustas komisjon oma ettepanekut muuta, võttes vastu kavandatud direktiivi, ning konsulteerida Euroopa andmekaitseinspektoriga.

⁽¹⁾ COM(2013) 168 (final/2).

⁽²⁾ COM(2012) 84 (final).

⁽³⁾ Nõukogu direktiiv 89/105/EMÜ, 21. detsember 1988, mis käsitleb inimtervishoius kasutatavate ravimite hinnakujundust reguleerivate meetmete läbipaistvust ja nende hõlmamist siseriiklike tervisekindlustussüsteemidega (EÜT L 40, 11.2.1989, lk 8).

1.3. Euroopa andmekaitseinspektori arvamuse eesmärk

7. Käesolevas arvamuses keskendutakse kavandatud direktiivi nendele tahkudele, mis on seotud isikuandmete kaitsega: andmekaitsealaste õigusaktide kohaldatavus, ekspertide ja teatavate organite liikmete isikuandmete avaldamine, patsientide terviseandmete võimalik töötlemine müügiloa andmete kättesaadavuse kaudu ning kavandatud võimalus luua ELi/liikmesriikide tasandil andmebaase.

3. Järeldused

Euroopa andmekaitseinspektor esitab järgmised soovitused:

- lisada kavandatud direktiivi regulatiivosa artiklisse viide kohaldatavatele andmekaitsealastele õigusaktidele. Sellises viites tuleks sätestada, et üldreeglina kohaldatakse kavandatud direktiivi raames isikuandmete töötlemise suhtes direktiivi 95/46/EÜ ja määrust (EÜ) nr 45/2001. Peale selle soovitab Euroopa andmekaitseinspektor direktiivile 95/46/EÜ viidates täpsustada, et selle sätteid kohaldatakse kooskõlas siseriiklike eeskirjadega, millega rakendatakse direktiivi 95/46/EÜ;
- hinnata kavandatud direktiivi artikliga 16 ette nähtud ekspertide, otsuseid tegevate organite liikmete ja õiguskaitsemenetluse eest vastutavate organite liikmete nimede ja huvide deklaratsioonide kohustusliku avaldamise süsteemi vajalikkust ning kontrollida, kas avaldamiskohustus ei lähe kaugemale taotletava avaliku huvi eesmärgi täitmiseks vajalikust ja kas sama eesmärgi saavutamiseks on vähem piiravaid meetmeid. Sõltuvalt sellise proportsionaalsuse analüüsi tulemustest peaksid avaldamiskohustust igal juhul toetama piisavad kaitsemeetmed, millega tagatakse asjaomaste isikute õigus esitada vastuväiteid, andmete turvalisus/täpsus ning nende kustutamine piisava aja möödumisel;
- lisada kavandatud direktiivi artiklisse 13, mis käsitleb juurdepääsu müügiloa andmetele, viide direktiivi 95/46/EÜ artiklile 8 juhuks, kui kavatakse töödelda tervisealaseid isikuandmeid, ning lisada kavandatud direktiivi säte, milles on selgelt määratletud, millistes olukordades ja milliseid kaitsemeetmeid kohaldatakse töödeldakse patsientide terviseandmeid sisaldavat teavet;
- lisada kavandatud direktiivi artiklisse 13 nõue muuta müügiloa andmetes sisalduvad võimalikud patsiendiandmed täielikult anonüümseks, enne kui need andmed edastatakse hinnakujundus- ja hüvitamismeetmetega seotud otsuste tegemiseks pädevale asutusele võimaliku edasise töötlemise eesmärgil;
- teostada andmekaitsealase mõju hindamine enne täiendavate meetmete võtmist eesmärgiga luua uus andmebaas.

Brüssel, 30. mai 2013

Euroopa andmekaitseinspektori asetäitja
Giovanni BUTTARELLI

Euroopa andmekaitseinspektori arvamuse kokkuvõte, milles käsitletakse Euroopa Komisjoni ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ühisteatist „Euroopa Liidu küberjulgeoleku strateegia: avatud, ohutu ja turvaline küberruum” ning komisjoni direktiivi ettepanekut meetmete kohta, millega tagada võrgu- ja infoturbe ühtlaselt kõrge tase kogu Euroopa Liidus

(Arvamuse täistekst (inglise, prantsuse ja saksa keeles) on Euroopa andmekaitseinspektori veebilehel <http://www.edps.europa.eu>)

(2014/C 32/10)

1. Sissejuhatus

1.1. Konsulteerimine Euroopa andmekaitseinspektoriga

1. 7. veebruaril 2013 võtsid komisjon ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja vastu Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele suunatud ühisteatise „Euroopa Liidu küberjulgeoleku strateegia: avatud, ohutu ja turvaline küberruum”⁽¹⁾ (edaspidi „ühisteatis”, „küberjulgeoleku strateegia” või „strateegia”).

2. Samal kuupäeval võttis komisjon vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi ettepaneku meetmete kohta, millega tagada võrgu- ja infoturbe ühtlaselt kõrge tase kogu Euroopa Liidus⁽²⁾ (edaspidi „kavandatud direktiiv” või „ettepanek”). Ettepanek saadeti Euroopa andmekaitseinspektorile konsulteerimiseks 7. veebruaril 2013.

3. Euroopa andmekaitseinspektoril oli enne ühisteatise ja ettepaneku vastuvõtmist võimalus esitada komisjonile mitteametlikke märkusi. Tal on hea meel, et mõningaid tema märkusi on ühisteatise ja ettepanekus arvesse võetud.

4. Järeldused

74. Euroopa andmekaitseinspektoril on hea meel, et komisjon ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja on esitanud põhjaliku küberjulgeoleku strateegia, mida täiendab direktiivi ettepanek meetmete kohta, millega tagatakse võrgu- ja infoturbe ühtlaselt kõrge tase kogu Euroopa Liidus. Strateegia täiendab ELis võrgu- ja infoturbe valdkonnas juba välja töötatud poliitikameetmeid.

75. Euroopa andmekaitseinspektor on rahul sellega, et strateegia läheb kaugemale traditsioonilisest lähenemisest, milles turvalisus vastandatakse eraelu puutumatusel, ning et selles tunnistatakse sõnaselgelt eraelu puutumatus ja andmekaitset kui põhiväärtusi, millest tuleks ELi ja rahvusvahelises küberjulgeolekupoliitikas juhinduda. Euroopa andmekaitseinspektor märgib, et Euroopa küberjulgeoleku strateegia ja kavandatud võrgu- ja infoturbe direktiiv võivad mängida olulist rolli üksikisikute eraelu puutumatus ja isikuandmeid käsitlevate õiguste kaitse tagamisel veebikeskkonnas. Samal ajal tuleb hoolitseda selle eest, et need ei tekitaks meetmeid, mis esindaksid ebaseaduslikku sekkumist üksikisikute õigustesse seoses eraelu puutumatus ja andmekaitsega.

76. Euroopa andmekaitseinspektoril on hea meel ka selle üle, et andmekaitset nimetatakse strateegia mitmes osas ning et seda on arvesse võetud kavandatud võrgu- ja infoturbe direktiivis. Siiski ta kahetseb, et strateegias ja kavandatud direktiivis ei rõhutata rohkem kehtivate ja tulevaste andmekaitsealaste õigusaktide osakaalu julgeolekus ja et nendes ei suudeta täielikult tagada seda, et kõik kavandatud direktiivist või strateegia muudest elementidest tulenevad kohustused täiendaksid andmekaitsega seotud kohustusi ja et need ei kattuks ega oleks omavahel vastuolus.

77. Lisaks märgib Euroopa andmekaitseinspektor, et kuna ei ole kaalutud komisjoni muid samaaegseid algatusi ega käimasolevaid õiguslikke menetlusi, nagu andmekaitse reformi ja e-identimise jaoks vajalike usaldusteenuste kavandatud määrust, ja neid ei ole täielikult arvesse võetud, ei suuda küberjulgeoleku strateegia esitada täielikult kõikehõlmavat ja terviklikku ülevaadet küberjulgeolekust ELis ning võib hoopis kinnistada killustatud ja valdkondlikku lähenemisviisi. Euroopa andmekaitseinspektor märgib lisaks, et

⁽¹⁾ JOIN(2013) 1 (final).

⁽²⁾ COM(2013) 48 (final).

kavandatud võrgu- ja infoturbe direktiiv ei võimalda veel samuti kõikehõlmavat lähenemist julgeolekule ELis ning et andmekaitse õigusaktides sätestatud kohustus on tõenäoliselt kõige ulatuslikum võrgu- ja infoturbealane kohustus ELi õiguses.

78. Samuti kahetseb Euroopa andmekaitseinspektor, et andmekaitseasutuste olulist rolli julgeolekualaste kohustuste rakendamises ja jõustamises ning küberjulgeoleku tõhustamises ei ole nõuetekohaselt arvesse võetud.

79. Küberjulgeoleku strateegiaga seoses rõhutab Euroopa andmekaitseinspektor järgmist:

- eriti oluline on mõistete „küberturve”, „küberkuritegevus” ja „küberkaitse” selge määratlemine, sest neid termineid kasutatakse põhjendusena teatavate erimeetmete võtmiseks, millega võidakse sekkuda põhiõigustesse, sealhulgas eraelu puutumatusse ja andmekaitse. Ometi on „küberkuritegevus” nii strateegias kui ka küberkuritegevuse konventsioonis määratletud väga laialt. Soovitav oleks esitada küberkuritegevuse selge ja pigem piiritlev kui üldistav määratlus;
- andmekaitsealaste õigusakte tuleks kohaldada strateegia kõikidele sellistele elementidele, mis on seotud isikuandmete töötlemist sisaldavate meetmetega. Kuigi andmekaitsealaste õigusakte ei ole küberkuritegevust ja küberkaitset käsitlevates osades konkreetselt nimetatud, rõhutab Euroopa andmekaitseinspektor, et paljud neis valdkondades kavandatud meetmed hõlmavad isikuandmete töötlemist ning kuuluvad seetõttu kohaldatavate andmekaitsealaste õigusaktide reguleerimisalasse. Lisaks märgib ta, et paljud meetmed koosnevad koordineerimismehhanismide loomisest, milleks on vaja rakendada isikuandmete vahetamise viisidega seotud asjakohaseid andmekaitsemeetmeid;
- andmekaitseasutustel on küberjulgeolekus oluline roll. Eraelu puutumatus ja üksikisikute andmekaitseõiguste kaitsjatena osalevad andmekaitseasutused aktiivselt isikuandmete kaitses nii veebis kui ka veebiväliselt. Seepärast tuleks neid nende järelevalveasutuste pädevuse piires asjakohaselt kaasata selliste meetmete rakendamisel, mis hõlmavad isikuandmete töötlemist (nt ELi katseprojekti algatamine seoses robotivõrkude ja kurivara vastu võitlemisega). Muud küberjulgeoleku valdkonnas osalejad peaksid samuti tegema oma ülesannete täitmisel nendega koostööd, näiteks parimate tavade ja teadlikkuse suurendamise meetmete vahetamisel. Strateegia rakendamise edendamise hindamiseks tuleks Euroopa andmekaitseinspektor ja riiklikud andmekaitseasutused asjakohaselt kaasata 2014. aastal toimuvasse kõrgetasemelisse konverentsi.

80. Kavandatud võrgu- ja infoturvet käsitleva direktiiviga seoses soovib Euroopa andmekaitseinspektor seadusandjatele järgmist:

- muuta artikli 3 lõikes 8 selgemaks ja kindlamaks ettepaneku reguleerimisalasse kuuluvate operaatorite määratlus ning luua ammendav loetelu, mis hõlmab kõiki asjakohaseid sidusrühmi, et tagada julgeolekule kogu ELis täielikult ühtlustatud ja integreeritud lähenemine;
- selgitada artikli 1 lõike 2 punktis c, et kavandatud direktiivi kohaldatakse ELi institutsioonide ja asutuste suhtes, ning lisada ettepaneku artikli 1 lõikesse 5 viide määrusele (EÜ) nr 45/2001;
- tunnistada ettepaneku horisontaalsemat rolli seoses julgeolekuga, sätestades sõnaselgelt artiklis 1, et seda tuleks kohaldada, piiramata seejuures kehtivaid või tulevase üksikasjalikumaid eeskirju konkreetsetes valdkondades (näiteks need, mis sätestatakse kavandatavas e-identimist käsitlevas määruses usaldusteenuste pakujate kohta);
- lisada põhjendus, milles selgitatakse vajadust lõimida kavandatud ja ette nähtud isikuandmete kaitse põhimõtted ettepanekus sätestatud mehhanismide kavandamise varajasse etappi ning kaasatud protsesse, menetluste, korralduste, tehnikate ja taristute kogu elutsükklisse, võttes arvesse kavandatud andmekaitsemäärust;

- selgitada artikli 3 lõikes 1 mõistet „võrk ja infosüsteem” ja artikli 3 lõikes 4 mõistet „intsident” ning asendada artikli 5 lõikes 2 kohustus kehtestada riski hindamise kava kohustusega luua ja hallata riskijuhtimisraamistikku;
- täpsustada artikli 1 lõikes 6, et isikuandmete töötlemine oleks direktiivi 95/46/EÜ artikli 7 punkti e alusel õigustatud niivõrd, kui võrd see on vajalik kavandatud direktiivi avalikke huve teenivate eesmärkide saavutamiseks. Siiski tuleb tagada vajalikkuse ja proportsionaalsuse põhimõtete nõuetekohane austamine, nii et hankida ja töödelda võib üksnes andmeid, mida on eesmärgi saavutamiseks väga vaja;
- sätestada artiklis 14 tingimused, mille korral nõutakse teatamist, samuti teatise sisu ja vorm, sealhulgas isikuandmete liigid, mis tuleks teatada ja mis mitte, ning millises ulatuses sisaldavad teatis ja selle abidokumendid isikuandmete üksikasju, mida konkreetne julgeolekualane intsident mõjutab (nt IP-aadressid). Arvesse tuleb võtta asjaolu, et võrgu- ja infoturbe valdkonna pädevatel asutustel peaks olema lubatud koguda ja töödelda isikuandmeid julgeolekuga seotud intsidendi raames üksnes juhul, kui see on vältimatult vajalik. Ettepanekus tuleks sätestada ka asjakohased kaitsemeetmed, millega tagatakse võrgu- ja infoturbe valdkonna pädevate asutuste töödeldavate andmete piisav kaitse;
- selgitada artiklis 14, et intsidentidest teatamist vastavalt artikli 14 lõikele 2 tuleks kohaldada, piiramata rakendatavate andmekaitsealaste õigusaktidega kooskõlas olevaid isikuandmete rikkumisest teatamise kohustusi. Ettepanekus tuleks sätestada võrgu- ja infoturbe valdkonna pädevate asutuste ning andmekaitseasutuste koostöökorra põhiaspektid juhul, kui julgeolekuga seotud intsident hõlmab isikuandmete rikkumist;
- muuta artikli 14 lõiget 8 nii, et mikroettevõtjate väljajätmine teatamiskohustuse kohaldamisalast ei kehti nendele ettevõtjatele, kellel on määrav roll infoühiskonna teenuste osutamises, näiteks töödeldava info-liigi (nt biomeerilised andmed või tundlikud andmed) tõttu;
- lisada ettepanekusse sätteid, millega reguleeritakse isikuandmete edasist edastamist võrgu- ja infoturbe valdkonna pädevatelt asutustelt teistele vastuvõtjatele tagamaks, et i) isikuandmeid avaldatakse üksnes neile vastuvõtjatele, kellepoolne töötlemine on vajalik nende ülesannete täitmiseks kooskõlas asjakohase õigusliku alusega; ii) selline teave piirdub sellega, mis on vajalik nende ülesannete täitmiseks. Arvesse tuleks võtta ka seda, kuidas tagavad eesmärgi piiritlemise põhimõtte järgimise teabevahetusvõrku andmeid esitavad üksused;
- täpsustada kavandatud direktiivis sätestatud eesmärkide kohta isikuandmete säilitamise aeg, eelkõige seoses säilitamisega võrgu- ja infoturbe valdkonna pädevates asutustes ja koostöövõrgustiku turvalises taristus;
- tuletada võrgu- ja infoturbe valdkonna pädevatele asutustele meelde nende kohustust esitada andmesubjektidele asjakohane teave isikuandmete töötlemise kohta, avaldades näiteks oma veebilehel privaatsuspoliitika;
- lisada säte seoses turbetasemega, mida võrgu- ja infoturbe valdkonna pädevad asutused peavad kogunud, töödeldud ja vahetatud teabe suhtes järgima. Kindlasti tuleks seoses isikuandmete kaitsega võrgu- ja infoturbe valdkonna pädevates asutustes lisada viide direktiivi 95/46/EÜ artikli 17 turvanõuetele;
- selgitada artikli 9 lõikes 2, et kriteeriumid liikmesriikide osalemiseks turvalises teabevahetussüsteemis peaksid tagama selle, et kõik teabevahetussüsteemides osalejad tagavad kõikides töötlemisetappides julgeoleku ja küberturbe kõrge taseme. Sellised kriteeriumid peaksid hõlmama asjakohaseid konfidentsiaalsus- ja turvameetmeid kooskõlas direktiivi 95/46/EÜ artiklitega 16 ja 17 ning määruse (EÜ) nr 45/2001 artiklitega 21 ja 22. Selliste kriteeriumide siduvus komisjonile tuleks selgelt sõnastada seoses komisjoni osalemisega vastutava töötlejana turvalises teabevahetussüsteemis;

- kirjeldada artiklis 9, millised on komisjoni ja liikmesriikide ülesanded ja kohustused turvalise teabevahetussüsteemi loomisel, toimimisel ja haldamisel, ning sätestada, et süsteem tuleks kavandada kooskõlas lõimitud isikuandmete kaitse ja turvalisuse ning ette nähtud isikuandmete kaitse põhimõtetega;
- lisada artiklisse 13, et isikuandmete mis tahes edastamine vastuvõtjatele, kes asuvad ELi-välistes riikides, peaks toimuma kooskõlas direktiivi 95/46/EÜ artiklitega 25 ja 26 ning määruse (EÜ) nr 45/2001 artikliga 9.

Brüssel, 14. juuni 2013

Euroopa Andmekaitseinspektor

Peter HUSTINX

Euroopa andmekaitseinspektori arvamuse kokkuvõte, mis käsitleb ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv kaubamärke käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (uuesti sõnastatud) ning ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 207/2009 ühenduse kaubamärgi kohta

(Arvamuse täistekst (inglise, prantsuse ja saksa keeles) on Euroopa andmekaitseinspektori veebilehel <http://www.edps.europa.eu>)

(2014/C 32/11)

1. Sissejuhatus

1.1. Konsulteerimine Euroopa andmekaitseinspektoriga

1. 27. märtsil 2013 võttis komisjon kaubamärkide valdkonnas vastu kahe õigusakti ettepanekud: ettepaneku võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv kaubamärke käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (uuesti sõnastatud) ⁽¹⁾ ning ettepaneku võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 207/2009 ühenduse kaubamärgi kohta ⁽²⁾ (edaspidi „ettepanekud“). Need ettepanekud edastati samal päeval Euroopa andmekaitseinspektorile.

2. Euroopa andmekaitseinspektor märgib, et kõnealuste ettepanekute põhieesmärk on täiendavalt ühtlustada Euroopa Liidus nii kaubamärgi materiaalõiguse kõiki aspekte kui ka menetluseeskirju. Kuigi esmapilgul võib tunduda, et ettepanekutel ei ole mingeid olulisi andmekaitsetagajärgi, märgib Euroopa andmekaitseinspektor, et mõlema õigusaktiga kehtestatakse üksikud töötlemistoimingud, mis võivad mõjutada üksikisikute õigust eraelu puutumatusel ja andmekaitsele. Seepärast kahetseb Euroopa andmekaitseinspektor, et temaga enne ettepanekute vastuvõtmist mitteametlikult ei konsulteeritud.

3. Kooskõlas määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 28 lõikega 2 soovib Euroopa andmekaitseinspektor allpool rõhutada mõnd konkreetset probleemi, mida ettepanekud andmekaitse seisukohast tekitavad. Euroopa andmekaitseinspektor soovib viidata ettepanekute preambulais, et temaga on konsulteeritud.

1.2. Üldine taust

4. Kavandatud direktiivi eesmärk on Euroopa Liidu piires veelgi ühtlustada kaubamärkide sisulisi eeskirju, sealhulgas selgitada kaubamärgiga antavaid õigusi ja kollektiivkaubamärkide suhtes kohaldatavaid eeskirju, aga ka selliseid menetluslikke tahke nagu registreerimine, lõivud ning kaubamärgi vaidlustamise, tühistamise või kehtetuks tunnistamise menetlused. Ühtlasi kehtestatakse direktiivis sätted, millega tõhustatakse liikmesriikide tööstusomandiametite halduskoostööd nii omavahel kui ka Euroopa Liidu Kaubamärkide ja Tööstusdisainilahenduste Ametiga (artiklid 52 ja 53).

5. Kavandatud määrusega muudetakse ühenduse kaubamärgi suhtes praegu kohaldatavat õigusraamistikku, mis on sätestatud määruses (EÜ) nr 207/2009. Siseturu Ühtlustamise Amet (kaubamärgid ja tööstusdisainilahendused) (OHIM) nimetatakse ümber Euroopa Liidu Kaubamärkide ja Tööstusdisainilahenduste Ametiks (edaspidi „amet“). Kavandatud määrusega selgitatakse Euroopa kaubamärgi suhtes kohaldatavaid sisulisi ja menetluseeskirju. Sellega nähakse ette, et amet loob registri ja elektroonilise andmebaasi (artikkel 87). Samuti on määruses selgitatud ameti rolli ja ülesandeid, eelkõige seoses ELi liikmesriikide tööstusomandiametitega tehtava koostööga (artikkel 123).

3. Järeldused

27. Kuigi kõnealused ettepanekud käsitlevad nii kaubamärgi materiaalõiguse kui ka menetluseeskirjade ühtlustamist Euroopa Liidus ning esmapilgul ei tundu, et neil oleks mingeid olulisi andmekaitsetagajärgi, kehtestatakse nendega siiski üksikud töötlemistoimingud, mis võivad mõjutada üksikisikute õigust eraelu puutumatusel ja andmekaitsele.

28. Euroopa andmekaitseinspektor rõhutab, et oma ülesannete täitmise käigus isikuandmeid kogudes ja töödeldes peavad liikmesriikide tööstusomandiametid ja amet järgima kohaldatavaid andmekaitseõigusakte, eelkõige liikmesriikide õigusakte, millega rakendatakse direktiivi 95/46/EÜ ja määrust (EÜ) nr 45/2001.

⁽¹⁾ COM(2013) 162 (final).

⁽²⁾ COM(2013) 161 (final).

29. Seoses kavandatud direktiiviga soovib Euroopa andmekaitseinspektor järgmist:
- lisada sisuline säte, milles rõhutatakse, et isikuandmete mis tahes töötlemisel liikmesriikide tööstusomandiametites tuleb järgida kohaldatavaid andmekaitseõigusakte, eelkõige liikmesriikide õigusakte, millega rakendatakse direktiivi 95/46/EÜ, ning lisada põhjendusse viide kavandatud isikuandmete kaitse üldmäärusele;
 - rõhutada sisulises sättes, et liikmesriikide ametite ja ameti koostöö raames isikuandmete mis tahes töötlemisel ametis tuleb järgida määruses (EÜ) nr 45/2001 sätestatud eeskirju;
 - selgitada sisulises sättes, kas artikli 52 ja põhjenduse 37 alusel kavandatud ühtsed või ühised andmebaasid ja portaalid hõlmavad isikuandmete töötlemist, samuti selgitada nende ulatust ja eesmärke, eelkõige seda, kas need täiendavad iga andmebaasi ja portaali algseid eesmärke ning milline on sel juhul kõnealuste täiendavate eesmärkide õiguslik alus;
 - kehtestada sisulises sättes selgelt ühtsete või ühiste andmebaaside ja portaalide kaudu toimuva teabevahetuse üksikasjad, eelkõige määrates kindlaks isikuandmete volitatud vastuvõtjad, andmete liigid, sellise teabevahetuse eesmärgid ning andmete IT-süsteemides säilitamise aja.
30. Seoses kavandatud määrusega soovib Euroopa andmekaitseinspektor järgmist:
- sätestada registris ja elektroonilises andmebaasis isikuandmete töötlemise üksikasjad ettepaneku sisulises sättes, mitte delegeeritud õigusaktides;
 - lisada sisuline säte, milles täpsustatakse registris ja elektroonilises andmebaasis töödeldavate isikuandmete liigid, nende töötlemise eesmärgid, vastuvõtjate kategooriad, kellel on andmetele juurdepääsu luba (täpsustades, millistele andmetele), andmete säilitamise ajalised piirangud ning teavitamise ja andmesubjekti õiguste teostamise üksikasjad;
 - selgitada artiklis 123c, kas ameti ja liikmesriikide ametite vaheline teabevahetus hõlmab isikuandmeid ja kui hõlmab, siis milliseid. Samuti tuleks täpsustada, i) et ameti ja liikmesriikide ametite vahel isikuandmeid vahetades tuleb järgida kohaldatavaid andmekaitseõigusakte, eelkõige määrust (EÜ) nr 45/2001 andmete töötlemisel ametis ja direktiivi 95/46/EÜ andmete töötlemisel liikmesriikide ametites, ii) mis on sellise teabevahetuse eesmärgid, eelkõige kas see täiendab iga andmebaasi ja portaali algseid eesmärke ning milline on sel juhul kõnealuste täiendavate eesmärkide õiguslik alus, ja iii) vahetatavate andmete liigid, volitatud vastuvõtjad ning andmete IT-süsteemides säilitamise aeg;
 - hinnata seoses elektroonilises andmebaasis sisalduva teabe avaldamisega isikuandmete avalikustamise vajalikkust ja proportsionaalsust. Kui seadusandja kavatseb ette näha isikuandmete avaldamise hoolikalt kaalutud eesmärkidel, soovib Euroopa andmekaitseinspektor lisada kavandatud määrusesse seda käsitlevad sõnaselged sätted. Minimaalselt tuleks mõnes sisulises sättes selgitada, milliseid isikuandmeid võib avalikustada ja mis eesmärgil;
 - selgitada sisulises sättes, kas koostöövahendid hõlmavad kaubamärke käsitlevate kohtuotsuste avaldamist. Sellisel juhul tuleks kõnealuses sisulises sättes määratleda tingimused, mille alusel võib kohtuotsuseid avaldada. Sellega seoses soovib Euroopa andmekaitseinspektor sätestada, et amet ja/või liikmesriikide tööstusomandi õiguskaitse keskametid tohivad avaldada kohtuotsuseid internetis tingimusel, et välise interneti otsingumootoriga ei ole tehniliselt võimalik kohtuotsuseid (ja neis sisalduvaid isikuandmeid) indekseerida, või vastasel juhul kaaluda, kas avaldamine võiks toimuda nimesid avalikustamata.

Brüssel, 11. juuli 2013

Euroopa andmekaitseinspektori asetäitja
Giovanni BUTTARELLI

Euroopa andmekaitseinspektori arvamuse kokkuvõtte ettepanekute kohta võtta vastu määrus, millega luuakse riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem, ning määrus, millega luuakse registreeritud reisijate programm

(Arvamuse täistekst (inglise, prantsuse ja saksa keeles) on Euroopa andmekaitseinspektori veebilehel <http://www.edps.europa.eu>)

(2014/C 32/12)

I. Sissejuhatus

I.1. Konsulteerimine Euroopa andmekaitseinspektoriga

1. 28. veebruaril 2013 võttis komisjon vastu järgmised ettepanekud (edaspidi „ettepanekud“):

- ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem Euroopa Liidu liikmesriikide välispiire ületavate kolmandate riikide kodanike riiki sisenemise ja riigist lahkumise andmete registreerimiseks⁽¹⁾ (edaspidi „riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi ettepanek“);
- ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse registreeritud reisijate programm⁽²⁾ (edaspidi „registreeritud reisijate programmi ettepanek“);
- ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 562/2006 seoses riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi ning registreeritud reisijate programmi kasutuselevõtuga (edaspidi „muutmissettepanek“)⁽³⁾.

2. Ettepanekud saadeti samal päeval Euroopa andmekaitseinspektorile konsulteerimiseks. Enne ettepanekute vastuvõtmist anti Euroopa andmekaitseinspektorile võimalus esitada komisjonile mitteametlikke märkusi.

3. Euroopa andmekaitseinspektoril on hea meel, et nii riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi ettepaneku kui ka registreeritud reisijate programmi ettepaneku preambulis on lisatud viide Euroopa andmekaitseinspektoriga konsulteerimise kohta.

I.2. Taust

4. Komisjoni 2008. aasta teatises „Järgmiste Euroopa Liidu piirihaldusmeetmete ettevalmistamine” soovitati Euroopa piiride edasiseks haldamiseks uusi vahendeid, sealhulgas riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi kolmandate riikide kodanike riiki sisenemise ja riigist lahkumise kuupäevade elektrooniliseks registreerimiseks ning registreeritud reisijate programmi, et hõlbustada heausksete reisijate piiriületust. Samuti kaaluti selles reisiloo elektroonilise süsteemi (ESTA) kehtestamist viisanõudest vabastatud kolmandate riikide kodanikele.

5. 2009. aasta detsembris kokku tulnud Euroopa Ülemkogu kiitis ettepanekud heaks Stockholmi programmis⁽⁴⁾. 2011. aasta teatises arukate piiride kohta⁽⁵⁾ leidis komisjon aga, et ESTA loomisest tuleks praegu loobuda, sest „liikmesriikide turvalisuse võimalik suurenemine ei õigusta ei isikuandmete kogumist sellises ulatuses, rahalist kulu ega mõju rahvusvahelistele suhetele”⁽⁶⁾. Peale selle teatas komisjon, et 2012. aasta esimesel poolel kavatseb ta esitada riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi ning registreeritud reisijate programmi ettepanekud.

6. Järgmiseks palus 2011. aasta juunis kokku tulnud Euroopa Ülemkogu jätkata kiiresti tööd nn arukate piiridega ning kutsus üles kehtestama riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi ning registreeritud reisijate programmi⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ COM(2013) 95 (final).

⁽²⁾ COM(2013) 97 (final).

⁽³⁾ COM(2013) 96 (final).

⁽⁴⁾ „Avatud ja turvaline Euroopa kodanike teenistuses ja nende kaitsel” (ELT C 115, 4.5.2010, lk 1).

⁽⁵⁾ Komisjoni 25. oktoobri 2011. aasta teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Arukad piirid – valikud ja edasised sammud” (KOM(2011) 680 (lõplik)).

⁽⁶⁾ Eespool nimetatud komisjoni teatis arukate piiride kohta, lk 7.

⁽⁷⁾ EUCO 23/11.

7. Artikli 29 töörühm kommenteeris ettepanekutele eelnenud arukaid piire käsitleva komisjoni teatist 12. juuni 2012. aasta kirjas volinik Malmströmile ⁽¹⁾. Hiljem, 6. juunil 2013, võttis töörühm vastu arvamuse, milles kaheldakse arukate piiride paketi vajalikkuses ⁽²⁾.

8. Käesolev arvamus tugineb nii nendele seisukohtadele kui ka Euroopa andmekaitseinspektori varasemale arvamusele, ⁽³⁾ mis käsitleb komisjoni 2011. aasta teatist rände kohta, ⁽⁴⁾ ja Euroopa andmekaitseinspektori sissejuhatavatel märkustel ⁽⁵⁾ kolme piirihaldust käsitleva teatise kohta (2008) ⁽⁶⁾. Ühtlasi on selles kasutatud Euroopa andmekaitseinspektori arukate piiride paketi ja andmekaitsemõju ümarlaual esitatud teavet ⁽⁷⁾.

I.3. Ettepanekute eesmärk

9. Riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi ettepaneku eesmärki on täpsustatud ettepaneku artiklis 4. Ettepaneku eesmärk on parandada välispiiride haldamist ja võitlust ebaseadusliku sisserände vastu, integreeritud piirihalduse poliitika rakendamist ning koostööd ja konsulteerimist piiri- ja immigratsiooniasutuste vahel. Ettepanekuga nähakse ette süsteem, mis võimaldab

- a) tõhustada kontrolli välispiiril asuvates piiripunktides ja võidelda ebaseadusliku sisserändega;
- b) arvutada lühiajalist riigis viibimise luba omavate kolmandate riikide kodanike lubatud viibimisaega ja kontrollida arvutuste korrektsust;
- c) aidata tuvastada isikuid, kes ei täida või enam ei täida liikmesriikide territooriumile sisenemise või seal viibimise tingimusi;
- d) liikmesriikide asutustel tuvastada viibimisaja ületajaid ning võtta asjakohaseid meetmeid;
- e) koguda analüüsi tegemiseks statistilisi andmeid kolmandate riikide kodanike sisenemise ja lahkumise kohta.

10. Süsteem peaks aitama kontrollida lubatud viibimist riigis, pakkudes piirivalvuritele ja reisijatele kiiret ja täpset teavet. Sellega asendatakse praegune passide käsitsi tembeldamine, mida peetakse aeglaseks ja ebakindlaks, ning parandatakse piirihalduse tõhusust ⁽⁸⁾.

11. Biomeetriliste andmete säilitamise kaudu peaks see eelkõige identifitseerimisdokumentide puudumise korral ühtlasi aitama tuvastada isikud, kes ei vasta Euroopa Liitu sisenemise või selles viibimise tingimustele. Peale selle annaks riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem täpse ülevaate reisijatevoogudest ja viibimisaja ületajate arvust, võimaldades tõendipõhise poliitika kujundamist näiteks viisanõuete valdkonnas. Viimati nimetatud eesmärgil kasutatakse artiklis 4 märgitud statistikat.

⁽¹⁾ Direktiivi 95/46/EÜ alusel moodustatud artikli 29 töörühma kuuluvad kõikide riiklike andmekaitseasutuste esindajad, Euroopa andmekaitseinspektor ja Euroopa Komisjoni esindaja. Töörühmal on nõuandev roll ja ta tegutseb sõltumatult. Arukaid piire käsitlev töörühma 12. juuni 2012. aasta kiri Cecilia Malmströmile on aadressil http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/other-document/files/2012/20120612_letter_to_malmstrom_smart-borders_en.pdf

⁽²⁾ Artikli 29 töörühma arvamus 05/2013 arukate piiride kohta, http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2013/wp206_en.pdf

⁽³⁾ Euroopa andmekaitseinspektori arvamus, 7. juuli 2011, http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Consultation/Opinions/2011/11-07-07_Migration_ET.pdf

⁽⁴⁾ Komisjoni 4. mai 2011. aasta teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Rändteatis”, (KOM(2011) 248/3).

⁽⁵⁾ Euroopa andmekaitseinspektori esialgsed märkused, 3. märts 2008, http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Consultation/Comments/2008/08-03-03_Comments_border_package_EN.pdf

⁽⁶⁾ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele: „Järgmiste Euroopa Liidu piirihaldusmeetmete ettevalmistamine” (KOM(2008) 69 (lõplik)), „Euroopa piiride valvamise süsteemi (EUROSUR) loomise analüüs” (KOM(2008) 68 (lõplik)) ja „Aruanne FRONTExi tegevusele antud hinnangu ja tema tulevase arengu kohta” (KOM(2008) 67 (lõplik)).

⁽⁷⁾ Euroopa andmekaitseinspektori arukate piiride paketi ja andmekaitsealase mõju teemaline ümarlaud, Brüssel, 10. aprill 2013, toimumispaik: Euroopa andmekaitseinspektori hoone, Rue Montoyer 30, Brüssel. Vt kokkuvõtte aadressil http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/EDPS/PressNews/Events/2013/13-04-10_Summary_smart_borders_final_EN.pdf

⁽⁸⁾ Vt riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi ettepaneku seletuskiri.

12. Riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem oleks alus registreeritud reisijate programmile, mille eesmärk on hõlbustada nende kolmandate riikide kodanikest sagedaste reisijate piiriületust, kes on läbinud eelkontrolli. Registreeritud reisijatele antakse kordumatu tunnusega läbipääsuluba, mida kasutatakse riiki saabumisel ja sealt lahkumisel piiril automaatvärava läbimisel. Läbipääsuloa andmeid, sõrmejälgi ja vajaduse korral viisakleebise numbrit võrreldakse keskses teabehoidlas ja muudes andmebaasides säilitatavate andmetega. Kui kõik kontrollid on edukad, lastakse reisija automaatväravast läbi. Vastasel korral abistab reisijat piirivalveametnik.

13. Muutmisettepaneku eesmärk on kohandada määrust (EÜ) nr 562/2006, millega kehtestatakse isikute üle piiri liikumist reguleerivad ühenduse eeskirjad (edaspidi „Schengeni piirieskirjad“) uute riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi ning registreeritud reisijate programmi ettepanekutega.

I.4. Käesoleva arvamuse kontekst ja ülesehitus

14. Euroopa Liidu territooriumile sisenemise ja sealt lahkumise elektroonilise kontrolli süsteemi väljaarendamise projekt ei ole uus ning praegu analüüsivad ettepanekud põhinevad mitmel eespool nimetatud komisjoni teatisel. Arukate piiride paketi hindamisel tuleks seepärast lähtuda nendest arengusuundadest. Eelkõige tuleb arvesse võtta järgmisi elemente.

15. Stockholmi programmis lähtus komisjon strateegilisest lähenemisviisist, et olemasolevate vahendite hindamisele tuginedes tuleb hinnata vajadust töötada välja Euroopa teabevahetuse mudel. Muu hulgas on selle alus tugev andmekaitse kord, sihipärane andmete kogumise kava ning eri vahendite ratsionaliseerimine, sealhulgas suuremahuliste IT-süsteemide õiguskaitse ala vajadustel põhineva kava vastuvõtmine. Stockholmi programmis tuletatakse meelde vajadust tagada eri infohaldusvahendite rakendamise ja juhtimise sidusus isikuandmete kaitse strateegia ja suuremahuliste IT-süsteemide õiguskaitse ala vajadustel põhineva kavaga ⁽¹⁾.

16. Kõikehõlmavat analüüsi on äärmiselt vaja, arvestades selliste suuremahuliste IT-süsteemide nagu Eurodac, ⁽²⁾ VIS ⁽³⁾ ja SIS II ⁽⁴⁾ olemasolu ning edasist arendamist ja rakendamist. Arukate piiride kava on lisavahend suure hulga isikuandmete kogumiseks piirikontrolli valdkonnas. Hiljuti kinnitas seda üldist lähenemisviisi justiits- ja siseküsimuste nõukogu, kes rõhutas vajadust õppida SISi raames saadud kogemustest, viidates eelkõige kulude kasvamisele ⁽⁵⁾. Ka Euroopa andmekaitseinspektor on märkinud, et „Euroopa teabemudelit ei saa koostada tehnilistest kaalutlustest lähtudes“, arvestades uute tehnoloogiate pakutavaid peaaegu piiramatuid võimalusi. Teavet tohib töödelda üksnes konkreetsete julgeolekuvajaduste alusel ⁽⁶⁾.

17. Analüüsides riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi ning registreeritud reisijate programmi eraelu puutumatus ja andmekaitse seisukohast, tuleb lähtuda Euroopa Liidu põhiõiguste hartast ⁽⁷⁾ (edaspidi „harta“), eelkõige selle artiklitest 7 ja 8. Artiklis 7, sarnaneb Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni ⁽⁸⁾ artikliga 8, on sätestatud era- ja perekonnaelu puutumatus üldine õigus ning sellega kaitstakse üksikisikut ametiasutuste sekkumise eest, samal ajal kui harta artikliga 8 tagatakse üksikisiku

⁽¹⁾ „Stockholmi programm – avatud ja turvaline Euroopa kodanike teenistuses ja nende kaitsele“ (ELT C 115, 4.5.2010, lk 1).

⁽²⁾ Vt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 603/2013, 26. juuni 2013, millega luuakse sõrmejälgede võrdlemise Eurodac-süsteem määruse (EL) nr 604/2013 (millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest) tõhusaks kohaldamiseks ning mis käsitleb liikmesriikide õiguskaitseasutuste ja Europoli taotlusi sõrmejälgede andmete võrdlemiseks Eurodac-süsteemi andmetega õiguskaitse eesmärgil ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1077/2011, millega asutatakse Euroopa amet vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suuremahuliste IT-süsteemide operatiivjuhtimiseks (ELT L 180, 29.6.2013, lk 1).

⁽³⁾ Vt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 767/2008, 9. juuli 2008, mis käsitleb viisainfosüsteemi (VIS) ja liikmesriikidevahelise teabevahetuse lühiajaliste viisade kohta (VIS määrus) (ELT L 218, 13.8.2008, lk 60).

⁽⁴⁾ Vt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1987/2006, 20. detsember 2006, mis käsitleb teise põlvkonna Schengeni infosüsteemi (SIS II) loomist, toimimist ja kasutamist (ELT L 381, 28.12.2006, lk 4).

⁽⁵⁾ Vt nõukogu dokument nr 8018/13, eesistuja 28. märtsi 2013. aasta märkus strateegilisele sisserände-, piiride ja varjupaigakomiteele / segakomiteele (EL–Island/Liechtenstein/Norra/Šveits) arukate piiride paketi kohta, <http://www.statewatch.org/news/2013/apr/eu-council-smart-borders-8018-13.pdf>

⁽⁶⁾ Euroopa andmekaitseinspektori 10. juuli 2009. aasta aramus, mis käsitleb komisjoni teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile – Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala kodanike teenistuses (ELT C 276, 17.11.2009, lk 8).

⁽⁷⁾ ELT C 83, 30.3.2010, lk 389.

⁽⁸⁾ Euroopa Nõukogu, ETS nr 5, 4.11.1950.

õigus, et tema isikuandmeid tohib töödelda üksnes teatud konkreetsetel tingimustel. Need kaks lähenemisviisi on erinevad ja teineteist täiendavad. Arukate piiride paketi hindamisel lähtutakse mõlemast vaatenurgast.

18. Käesolevas arvamuses keskendutakse valdavalt riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi ettepanekule, mis on eraelu puutumatuse ja andmekaitse seisukohast olulisem; arvamuse üleschitus on järgmine:

- II jaos on esitatud üldine hinnang riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemile, pöörates tähelepanu nii harta artikli 7 kui ka 8 järgimisele;
- III jaos on märkused riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi konkreetsete sätete kohta, milles on käsitletud biomeetriliste andmete töötlemist ja õiguskaitseasutuste juurdepääsu nendele;
- IV jaos on märkused muude riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemiga kaasnevate probleemide kohta;
- V jaos keskendutakse registreeritud reisijate programmile;
- VI jaos osutatakse vajadusele täiendavate andmekaitsemeetmete järele;
- VII jaos on loetletud järeldused.

VII. Järeldused

102. Arukate piiride paketi eesmärk on luua olemasolevate piirikontrolli mehhanismide täiendamiseks uus suuremahuline IT-süsteem. Selle süsteemi õiguspärasust tuleb hinnata hartas sätestatud põhimõtete, eelkõige artikli 7 (mis käsitleb era- ja perekonnaelu austamist) ja artikli 8 (mis käsitleb isikuandmete kaitset) põhjal, et hinnata peale uue süsteemi põhiõigustesse sekkumise küsimuse ka ettepanekutes esitatud andmekaitsemeetmeid.

103. Sellega seoses kinnitab Euroopa andmekaitseinspektor, et kavandatava riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemiga sekkutakse era- ja perekonnaelu puutumatuse õigusesse. Kuigi Euroopa andmekaitseinspektor tunneb heameelt ettepanekutes sisalduvate kaitsemeetmete üle ja tunnustab komisjoni jõupingutusi selles valdkonnas, järeldab ta, et põhiprobleem on seotud vajalikkusega: küsimus on süsteemi kulutõhususes, seda peale rahalise mõiste ka seoses põhiõigustega olemasolevate kavade ja piiripoliitika üldises kontekstis.

104. Seoses riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemiga teeb Euroopa andmekaitseinspektor allpool esitatud soovitused.

- Süsteemi vajalikkust ja proportsionaalsust saab kooskõlas harta artikliga 7 positiivselt tõendada üksnes siis, kui on kehtestatud selge Euroopa poliitika viibimisaja ületajate küsimuses, ning süsteemi hinnatakse olemasolevate suuremahuliste IT-süsteemide üldisemas kontekstis.
- Kooskõlas artikliga 8 tuleks andmekaitsepõhimõtteid allpool esitatud viisil tõhustada.
 - Otstarvet tuleb piirata ja süsteemi kavandamine ei tohi mõjutada tulevast hinnangut õiguskaitseasutuste võimalikule juurdepääsule riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi andmetele.
 - Tugevdada tuleb andmesubjektide õigusi, eelkõige seoses teabe saamise õigusega ja hüvitusvõimalustega, arvestades spetsiaalsete kaitsemeetmete vajadust viibimise kestuse arvutamisel automaatselt tehtavate otsuste puhul.
 - Järelevalvet tuleks täiendada selge ülevaatega pädevuse jagunemisest riikide tasandil eesmärgiga tagada, et andmesubjektid teostavad oma õigusi asjakohases ametiasutuses.
 - Biomeetriliste andmete kasutamise suhtes tuleks nõuda konkreetset mõjuhinnangut ning, kui vajalik, tuleks selliste andmete töötlemise suhtes kehtestada spetsiaalsed kaitsemeetmed seoses sisestamise, täpsustamise ja varumenetluse vajalikkusega. Peale selle kahtleb Euroopa andmekaitseinspektor tugevasti vajaduses koguda kümme sõrmejälge kahe või nelja asemel, mis oleks kontrollimiseks igal juhul piisav.

- Selgitada tuleks põhjusi, mille alusel on kolmandate riikide kodanike tagasisaatmiseks vaja edastada riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi andmeid kolmandatele riikidele.

105. Kuiigi registreeritud reisijate programm ei tekita põhiõigustesse sekkumise valdkonnas samasuguseid sisulisi küsimusi kui riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem, juhivad Euroopa andmekaitseinspektor seadusandja tähelepanu siiski järgmistele asjaoludele:

- tunnustatakse süsteemi vabatahtlikkust, ent andmete töötlemisel tuleks nõusolek lugeda kehtivaks õiguslikuks aluseks üksnes siis, kui see on vabalt antud, mis tähendab, et registreeritud reisijate programm ei tohiks olla ainus võimalik alternatiiv pikkadele järjekordadele ja halduskoormusele;
- ennetada tuleks diskrimineerimisriski: tohutu arv reisijaid, kes ei reisi registreerimiseks piisavalt sageli või kelle sõrmejäljed ei ole loetavad, ei peaks sisuliselt kuuluma suure riskitasemega reisijate kategooriasse;
- registreerimisele eelneva kontrollimenetluse alus peaks olema valikuline juurdepääs selgesti kindlaksmääratud andmebaasidele.

106. Seoses turvalisusega leiab Euroopa andmekaitseinspektor, et riskide hindamiseks ja prioriseerimiseks on riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi ning registreeritud reisijate programmi jaoks vaja välja töötada talitluspidevuse kava ja infoturberiskide ohjamise tavad. Peale selle tuleks ette näha tihe koostöö ameti ja liikmesriikide vahel.

Brüssel, 18. juuli 2013

Euroopa Andmekaitseinspektor
Peter HUSTINX

V

(Teated)

KONKURENTSIPOLIITIKA RAKENDAMISEGA SEOTUD MENETLUSED

EUROOPA KOMISJON

Elteatis koondumise kohta

(Juhtum COMP/M.7144 – Apollo/Fondo de Garantía de Depósitos de Entidades de Crédito/Synergy)**Võimalik lihtsustatud korras menetlemine**

(EMPs kohaldatav tekst)

(2014/C 32/13)

1. 24. jaanuaril 2014 sai komisjon nõukogu määruse (EÜ) nr 139/2004 ⁽¹⁾ artiklile 4 vastava teatise kavandatava koondumise kohta, mille raames ettevõtjad Apollo Management L.P. („Apollo”, Ameerika Ühendriigid) ja Fondo de Garantía de Depósitos de Entidades de Crédito („FGD”, Hispaania) omandavad ühiskontrolli ühinemismääruse artikli 3 lõike 1 punkti b tähenduses ettevõtja Synergy Industry and Technology, SA („Synergy”, Hispaania) üle aktsiate või osade ostu teel.
2. Asjaomaste ettevõtjate majandustegevus hõlmab järgmist:
 - Apollo: selliste investeerimisfondide haldamine, mis investeerivad mitmesugustesse eri valdkondades tegutsevatesse ettevõtetesse kogu maailmas. Seniste investeeringute näitena võib tuua muu hulgas keemia-, matkelaevandus-, logistika-, paberi-, pakkematerjali- ja metalliettevõtteid;
 - FGD: fond, mida rahastavad jae-, ühistu- ja hoiupangad, samuti Hispaania pankade hoiuseid tagav Hispaania Keskpank;
 - Synergy: grupi Aernnova Group valdusettevõtjana ning ettevõtjate Aeroblade SA ja Orisol Corporación energética SA aktsionärina tegeleb õhu- ja kosmosesõidukitega seotud seadmete tootmisega.
3. Komisjon leiab pärast teatise esialgset läbivaatamist, et tehing, millest teatatakse, võib kuuluda EÜ ühinemismääruse reguleerimisalasse, kuid lõplikku otsust selle kohta ei ole veel tehtud. Vastavalt komisjoni teatisele lihtsustatud korra kohta teatavate ettevõtjate koondumiste käsitlemiseks kooskõlas EÜ ühinemismäärusega ⁽²⁾ tuleks märkida, et käesolevat juhtumit on võimalik käsitleda teatise ettenähtud korra kohaselt.
4. Komisjon kutsub asjast huvitatud kolmandaid isikuid esitama komisjonile oma võimalikke märkusi kavandatava toimingu kohta.

⁽¹⁾ ELT L 24, 29.1.2004, lk 1 („EÜ ühinemismäärus”).

⁽²⁾ ELT C 366, 14.12.2013, lk 5 („lihtsustatud korra käsitlev teatis”).

Komisjon peab märkused kätte saama hiljemalt kümne päeva jooksul pärast käesoleva dokumendi avaldamist. Märkusi võib saata komisjonile faksi (+32 22964301), elektronposti (COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu) või postiga järgmisel aadressil (lisada viitenumber COMP/M.7144 – Apollo/Fondo de Garantía de Depósitos de Entidades de Crédito/Synergy):

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

2014/C 32/12

Euroopa andmekaitseinspektori arvamuse kokkuvõtte ettepanekute kohta võtta vastu määrus, millega luuakse riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem, ning määrus, millega luuakse registreeritud reisijate programm 25

V *Teated*

KONKURENTSIPOLIITIKA RAKENDAMISEGA SEOTUD MENETLUSED

Euroopa Komisjon

2014/C 32/13

Eelteatis koondumise kohta (Juhtum COMP/M.7144 – Apollo/Fondo de Garantía de Depósitos de Entidades de Crédito/Synergy) – Võimalik lihtsustatud korras menetlemine ⁽¹⁾ 30

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

EUR-Lexi (<http://new.eur-lex.europa.eu>) kaudu pakutakse otsest ja tasuta juurdepääsu Euroopa Liidu õigusaktidele. Nimetatud veebilehel saab tutvuda *Euroopa Liidu Teatajaga* ning ka lepingute, õigusaktide, kohtupraktika ja ettevalmistatavate õigusaktidega.

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saab veebilehelt <http://europa.eu>

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET